

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRASTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: (312) 842-7325

VOLUME LXIX Nr. 3

KETVIRTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 2, 1989

KAINA 25¢

Kasdien

Proteguoja religiją
Pasitiko linksmiausiai
Apie lėktuvų avarijas
Mūsų Amerikoje

Iki šiol taip Lietuvoje, taip visoje Tarybų Sąjungoje, rožančių, medaliukėlių ir visokių abrozėlių gamyba buvo tik tikinčiųjų bažnyčios rankose. Atsiradus privatiškiems bizniam, jie irgi pradėti gaminti. Ir kas iš to davėsi?

Bažnyčios pradėjo valdžiai skųstis, kad privatiški biznieriai bažnyčias baigia nubankrutuoti. Į tai atkreipė dėmesį TSRS Ministrų Taryba ir privatiems biznieriams uždraudė verstis religiniais reikmenimis.

Tai dar vienas antausis reakcinių klerikalų plepalams, kad Tarybų Sąjungoje religija diskriminuojama.

Siuos, 1989-tuosius metus, pasaulio žmonija pasitiko įvairiai. Vieni Naujuosius metus pasitiko alkani, nuskurę, kiti prie vaišių stalo, dar kiui čerškindami taures, paskendę blizgučiuose. Linksmiausiai Naujuosius metus pasitiko socialistinės Kubos liaudis. Per Naujus metus Kubos socialistinei revoliucijai sukako 30 metų. Prieš 30 metų Kubos liaudis, vadovaujama Fidel Castro nuvertė JAV globotąjį diktatorių Batistą. Per visą naktį ir pirmąją Naujų metų dieną visoje šalyje buvo kuopakiliausia nuotaka — Fidel Castro linkėjo dar didesnių laimėjimų.

Praeitų metų pabaigoje Tarybų Armeniją ištiko baisi nelaimė. Netrukus po to, kažkas virš Airijos susprogdino Pan American lėktuvą su visais keleiviais. Amerikoje beveik tuo pačiu metu apkaltino net du lėktuvus, kad jie dėl senatvės defektų dar tebenaudojami. Neseniai Anglijoje nukrito su keleiviais naujutėlis lėktuvas.

Būna ir žemės susisiekiame avarių, nusinešančių daugiau ar mažiau gyvybių, bet lėktuvų avarijos šurpės, ar labiau išreklamuotos ir žmones labiau gąsdinančios. Tačiau aeroportai vistiek keliautojų užkimšti, lėktuvų kompanijoms bus vistiek žydi.

Ar nekeista?

Mūsų Amerikoje yra dar keistesnių dalykų. Vakarinėse valstybose, kur fermeriams reikia iriguoti laukus, per daugiau 20 metų valdžia kasmet duoda \$800 milijonų subsidijų irigavimo reikalams.

Tuose iriguotuose plotuose fermeriai augina tokius žemės ūkio produktus, kurių rinkoje yra perviršis. Tikslu palaikyti tiems produktams aukštas kainas, valdžia irgi moka, kad tų iriguojamųjų plotų nekultivuotų.

Ar nekeista?

S. J. Jokubka

Gruodžio 26 d. Lietuvos TSR valstybiniame akademiniame dramos teatre įvyko Vinco Kudirkos 130-ųjų gimimo metinių ir jo įkurto "Varpo" 100-ųjų metinių sukakties minėjimas.

VI. Gulevičiaus ir K. Jankausko nuotraukoje: Iškilmingo minėjimo metu.

TRYS BALTIJOS SESĖS

Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamajame suvažiavime pasakyta už glaudesnę Pabaltijo respublikų bendradarbiavimą. Spalio pradžioje įvykusiame Latvijos tautinio fronto suvažiavime pasakyta net už federaciją.

Ši idėja ne nauja, jos šaknis siekia praėjusio šimtmečio aštuntąjį dešimtmetį, Jelgavos gimnaziją. Pirmasis ten apie tai prabilo Jonas Šliūpas pokalbiuose su latvių gimnazistais. 1917 m. Petrograde jis konkrečiau referavo Latvių karo pabėgėlių šelpimo komitetui, kalbinęs šia tema ir JAV latvių visuomenę, kai ten lankėsi. 1918 m. Stokholme pasirodė J. Šliūpo knygelė „Lietuvių—latvių respublika ir šiaurės tautų sąjunga“. Knygelės neteko matyti, bet svarbiausias mintis J. Šliūpas išdėstė savo paskaitoje Kauno universitete 1923 m. kovo 30 dieną, kuri išleista atskiru leidimu. Tada ši idėja jau turėjo ir materialų pagrindą — 1921 m. Rygoje buvo įsteigta Latvių—lietuvių draugija, o už metų Lietuvių—latvių draugija Kaune, subūrusi į valdybą tokius žinomus žmones, kaip M. Krupavičius, rašytojai J. Tumas-Vaižgantas ir E. Prūsienė, Kauno universiteto profesorius E. Volteris.

J. Šliūpo nuomone, šios draugijos turėjo peraugti į politinę sąjungą, paruošti sąlygas. Paskaitoje Kauno universitete J. Šliūpas taip kalbėjo: „Sąjunga naudinga ir neišvengiama... Be dvejones Europos rytuose valstybių ribos turės būti — anksčiau ar vėliau — neviduotos ir naujai sulig tautybės principu nustatytos“. J. Šliūpas turėjo galvoje Vilniaus krašto okupaciją. Kaip ir visi lietuviai, be Vilniaus jis neįsivaizdavo Lietuvos, net ir federacinės valstybės sostine matė tik Vilnių, kurį

būsią lengviau atgauti kartu. Svariau skambėtų Pabaltijo balsas ir Tautų lygoje. Trumpai ir tiksliai apibūdinti istoriniai ryšiai. Minėtoje paskaitoje J. Šliūpas kalbėjo: „Latvių bei lietuvių protėviai senovėje turėjo tuos pačius dievus ir likimas buvo vienodas iki Priprieglino ir Padauguvio atsibeldė vokiečių kryživiai, o pas mus ir lenkai“. J. Šliūpo nuomone, „Gyvenimas ir plėtotė yra gražiu pavyzdžiu“ tokiose federacinėse valstybėse, kaip Čekoslovakija ir Šveicarija. Ekonominė prasme du kraštai vienas kitą papildytų — Latvija aprūpintų pramoniniais gaminiais, Lietuva — duona. Išnyktų emigracija: „Visiems bus duonos ir darbo namie pakankamai“. Pinigai, armija, seimas — bendri. Švietimo sistema — valstybės išlaikoma, taigi mokslas nemokamas, bažnyčia atskirta nuo valstybės.

Vidaus politinė kova Pabaltijo valstybėse, prasidėjusi tuoj po valstybingumo atkūrimo, neleido glaudžiau bendradarbiauti nei politinė, nei ekonominė ar kultūrinė prasme. „Baltikumo“ ideologas J. Šliūpas — pirmasis Lietuvos pasiuntinys Rygoje — 1919 m. pabaigoje buvo skubiai atšauktas į Kauną.

Iki 1939 m. rudens Lietuvos, Latvijos ir Estijos santykiai nebuvo draugiški. Latvija ir Estija atsiskyrė paremti Lietuvą 1934 m. sprendžiant Klaipėdos ir Vilniaus problemas, nes nenorėjo gadinti santykių su Lenkija ir Vokietija. Buvo ir kitų prieštaravimų, todėl nesilaikyta griežtai 1934 m. Zenevoje pasirašytos Santarvės sutarties. Padėtis smarkiai pasikeitė po sutarčių su TSRS pasirašymo 1939 metais.

Tų pačių metų gruodžio 7 d. Talyne įvyko Pabaltijo valstybių už-

sienio reikalų ministrų konferencija. Lietuvos vyriausybė paskelbė deklaraciją, kurioje pabrėžė, kad santykiai su Pabaltijo valstybėmis „grindžiami 1934 m. santarvės sutartimi“. Paskelbtame komunikate pasakyta, kad užsienio reikalų ministrai nutarė „tvirtai palaikyti tarpusavio pasitikėjimo ir bendradarbiavimo politiką“. Pagyvėjo karinis bendradarbiavimas.

Užsienio spauda tuoju atkreipė dėmesį į naujus vėjus Pabaltijo politikoje. 1940 m. sausio mėn. laikraštis „Danziger Vorposten“ pažymėjo, kad šios valstybės niekuomet dėl savo skirtingos užsienio politikos nebuvo vieningos, o dabar žymiai daugiau suartėjo ir, galima sakyti, sudaro „Baltijos bloką“. Paryžiaus „Témps“ rašė, kad suartėjimas reiškia vis didėjančią 1934 m. pasirašyto tarp Pabaltijo valstybių pakto vertę. Įdomus straipsnis pasirodė Kauno dienraštyje „XX amžius“ 1940 m. gegužės 7 d. Straipsnyje „Estai svarsto jungtinių Baltijos valstybių problemą“ pažymėjo, kad estai siūlo panaikinti sienų kontrolę, muitus, prekybos suvaržymus ir nuo ekonominės unijos eiti prie regioninės unijos — Jungtinių Baltijos valstybių. Tų pačių metų gegužės 6 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos bendradarbiavimo biuro posėdyje Estijos prekybos ir pramonės rūmų pirmininkas Puhkas nurodė, kad negana regionalinių susitarimų, muitų unijos, o būtina siekti Baltijos Federacijos. Panašiai kalbėjo ir Lietuvos vyriausybės atstovai įvairiomis progomis. Birželio pradžioje trijų kraštų vyriausybinuose sluoksniuose jau prabilta apie būtinumą skubiai sukurti Baltijos valstybių federaciją. Šie siūlymai dar spėta aptarti vietos spaudoje.

V. L.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly [659-780]

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday,
by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00;
Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS — 3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325

Second class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-780)

Pažangiečiai to nepermatėm!

Mes Amerikos pažangieji lietuviai nuo pat pradžios buvome su Lietuvos kovingąja darbo liaudimi, vadovaujama komunistų partijos buržuazijos valdymo metais. Kiek išgalėdami, moraliai ir materialiai jai tose kovose padėdavom prieš diktatoriaus Smetonos fašistinį režimą, prieš išnaudojimą, priespaudą. Ypač daug padėdavom politiniams kaliniams. Rinkdavom aukas, siūsdavom, reikalaudavom, kad būtų paleisti. O kai 1940 metais liaudis nuvertė buržuaziją ir atstatė Tarybų valdžią, mes džiūgavome revoliucinei Lietuvos valdžiai ir plojome katutėmis. Džiūgavome, kad ir mūsų gimtinei Lietuvai įžengė į socialistinį kelią, kur nėra žmogaus kitų žmonių išnaudojimo, kur darbo žmogus būtų savo darbo vaisių šeimininkas.

Atsimename, kaip širdis netraukdavo pasisvečiuoti į fašistinio režimo pavergtąją gimtinę vykti. Vieton vykti, ten vargstantiems savo broliams ir sesėms pasiūsdavome dolerį kitą, o jeigu ir vykdavome, tai tik vienas kitas.

Kai 1959-aisiais metais atsidarė durys turistinėms grupėms, pažangiečiai sujudome masiniai vykti, ne kiek aplankyti gimines bei gimtuosius takus, kiek buvome susidomėjimo traukiami pamatyti kaip Lietuvos žmonės gyvena naujojo gyvenimo sąlygomis. Nors už tai išėvijos reakcinė dalis ir pokarinė ateivija (dypukinė) mus pravardžiuodavo Maskvos šalininkais, komunistais, parsidavėliais, kai kuriuos netgi apmėtydavo akmenimis, daužydavo jų butų langus, bet vistiek kasmet susikomplektavę į kelias turistines grupes vykdavome, nepaisydami jokių grasinimų, nei skundimų.

Žinoma, nuvykę matydavome, kad taip nėra, kaip Amerikoje. Matydavome nemaža stovinčių eilučių prie parduotuvių-tuščiu lentynų ir „iš po prekystalių“... biznio. Matydavome daug žmonių susikimšusių ankštuose butuose, ir skurstančių, apdriskusių, bet nesistebėdavome. Žinojome, kad Lietuva tik ką atsistačiusi iš karo baisių sugriovimų, o be to dar, neįprastomis Tarybų santvarkos sąlygomis, žmonių darbas buvo nepakankamai produktyvus. Taip samprotavome netgi pačiuose bei kitose valdžios įstaigose pateisindavome lietuviškai nemokančiųjų tarnautojų į akis krintantį žymų skaičių. Sakydavom, argi pokario metais draugas Sniečkus negalėjo sukompaktuoti valdžiai kadrus iš valstiečių bei darbininkų vos baigusią pradinę mokyklą, kai begalė labiau išsprususių žmonių su hitleriniais okupantais pasitraukė į Vakarus?

Mus žavėdavo Tarybų santvarkos sąlygomis Lietuvoje pažanga nestovinti vietoje. Iš purvinomis gatvelėmis kaimų ir nuskurdusių vienkiemėlių statėsi baltuojančios kolūkių gyvenvietės su kultūros namais, ambulatorijomis, parduotuvėmis. Augo miestai su daugiaaukščiais apartamentiniais namais ir kilo fabriku kaminai. Daug kur buvo matyt automobilių kamšatis. Asfaltu išlieti keliai ilgėjo. Pas valstiečius vaišių metu, ypač mums nuvykus, stalai linkdavo nuo skilandžių ir kitokių skanėstų. Vestuvės ir kitokios šventės tęsdavosi po kelias dienas, ir t. t.

Dabar, kai į Lietuvą atėjo persitvarkymas ir viešumas, pasirodo, kad mes pažangiečiai tada nepermatėm, kad Lietuva buvo pavergta stalinistinės Maskvos, tauta buvo stumiama į išnykimą, nežūrint, kad jau buvo stagnacijos metai. Tačiau dėka liaudies darbštumui, Lietuvos pažanga kelyje į socializmą vis dar judėjo, bet „stalinistiniai komandavimai iš viršaus“ ir stalinizmu užsikrėtę biurakratai ją dusino, trukdė žmonių iniciatyvai, nepaisė tautos kultūros riedėjimo pakalnėn.

Kai pagalvojame, jeigu visų tų trukdymų nebūtų buvę, tai 1940-aisiais metais liaudies pradėtas statyti socialistinis rūmas būtų seniai buvęs pastatytas. Šiandien pati Lietuva ir jos žmonių gyvenimas būtų visiškai kitoks. Būtų ir švarus, ir šviesus gyventi. Tačiau kaip žmonės sako, nėra to blūno, kas neišeitu į vėra.

Prasidėjo persitvarkymas, viešumas, atgimė tautos sąmonė, suaktyvėjo liaudies visuomeninė veikla. Stalinizmo ir stagnacijos metais klaidos praėjo būti taisomos socialistinio rūmo statybai. Pagal naujuosius socializmo statybos brėžinius, statyba sparčiai vykdoma toliau. Žinoma, bus nelengva, kai dar yra žmonių, sergančių buržuazinės santvarkos nostaigija, bet, kaip atrodo, socializmo statyba bus tęsiama. Liaudis per stalinizmo bei stagnacijos metus patyrė kolektyvinio darbo našumą, vargiai kas šį patyrimą uždusins.

Seleziečių ordinas iš savo tarpo pašalino pagarsėjusį Haiti varguomenės užtarėją kunigą Jean-Bertrand Aristide. Ordino vienuoliams nepatiko, kad jis per daug kairus.

— Peru valdžia pagrangino maisto produktus dvigubai ir ėmėsi kitų priemonių, tikslu pastoti kelią 1,722 procentų infliacijai.

2

— Kai kurie Panamos politikai sako, jog JAV Panamai paskelbtas boikotas šią šalį verčia plėsti prekybinius santykius su Tarybų Sąjunga.

— Nors Floridoje apelsinų plantacijos vos akimi apmatomis, bet Brazilija apelsinų sunkos gamyba Floridą pralenkia, pagamindama 80 procentu viso pasaulio produkcijos.

Varšuvos senamiestyje.

NETIKO VLIKUI, PRAVERS PLB

Emigracinėje spaudoje nemažą triukšmą sukėlė V. Dambrovos pastangos tapti VLIK-o pirmininku. Tai dešiniojos orientacijos eikėjas iš Venesuelos, kuriam net Pinočetas yra laisvės kovotojas. V. Dambrova, kaip žinoma, yra aršus JAV ir TSRS santykių gerėjimo priešininkas. Aišku, jog su K. Bobeliu jis susikibo ne dėl politinių ar idėjinių principų, ne dėl to, kad vlikinę veiklą padarytų lankstesne, realistiškesne, bet dėl „vadavimo“ garbės ir asmeninių interesų. Ta proga V. Dambrova, nepatenkintas dėl pralaimėjimo, pasakė piktybiškų žodžių VLIK-ui, kaip autoritetą praradusiai ir bejėgei organizacijai.

Tačiau pasirodo, jog dabar tokio pobūdžio veikėjai išėvijoje labai reikalingi. Naujas Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas Vytautas Bieliauskas, inteli-

gentų atstovas, beje, ne kartą lankėsi Lietuvoje, pasirinko į pavaduotojus ir V. Dambrovą. Gal tai padaryta todėl, kad „igėlus“ VLIK-ui. Gal reikėjo energingo, karjeros ir tikslo siekiančio žmogaus. Bet kaip ten bebūtų, toks

pasirinkimas PLB vadovybei nesuteikė didesnio liberalumo ar lanktummo. Iki šiol PLB, remiama santarpių, kitų liberalesnių sluoksnių, orientavosi į glaudesnius ryšius su Lietuva. Ar prie tokių tenden-

cijų prisidės V. Dambrova ir dar kiti dešinieji PLB vadovybės veikėjai, sunku spręsti. Jeigu iki šiol konservatyvus antitarybinis VLIK-o ir ALT-os karingumas turėjo tam tikrą atsvarą PLB veikloje, tai gal dabar visos šios organizacijos savo dvasia galės suartėti. Nebent trukdys tos pačios asmeninės ambicijos. S. Jonas

Suartėja vienintelės dvi baltų tautos

Taip susiklostė baltų protėvių likimas, kad didžiulėje teritorijoje nuo Baltijos jūros iki Okos upės rytuose gyvavusio baltų genčių medžio gyvos liko tik dvi šakos — lietuviai ir latviai. Tų dviejų šakų atstovai, visuomeninių organizacijų atstovai susitiko Lietuvos kultūros fonde aptarti nūnai nepakankamo dviejų tautų kultūrinių ryšių bendravimo problemą. Šio susitikimo rezultatas — atnaujinta gyvavusi jau 1921 metais Lietuvių—latvių draugija.

Pakartotinis stegiamasis draugijos susirinkimas įvyko Kaune, jame dalyvavo apie 200 lietuvių ir latvių kultūrinio bendravimo entuziastų iš Vilniaus, Rygos, Kapusko, Jelgavos.

Vienbalsiai buvo išrinkta draugijos valdyba. Joje — žinomi vilniečiai kalbininkai J. Balkevičius ir E. Sausverde-Karpovienė, kau-

netietis A. Butkus, rygiškė L. Baluodė, vilnietis literatas S. Gaidžiūnas, rygiškis istorikas O. Aunas bei daugelis kitų visuomenės ir kultūros veikėjų, mokslininkų, pedagogų.

Draugija paskelbė savo tikslus propaguoti latvių kultūrą Lietuvoje, išplėsti ryšius su latvių kūrybine inteligentija bei rūpintis Lietuvos latvių interesais. Nūnai numatoma atkurti veikusias Lietuvoje latvių mokyklas, kultūros įstaigas. Lietuviškos bus atkurtos kaimyninėje Latvijoje. Bus leidžiama nemaža verstinės iš abiejų kalbų literatūros. Beje, Latvijoje jau veikia viena lietuviška biblioteka — prieš kurį laiką apie jos įkūrimą susitarė Skuodo rajono Gėsalų bibliotekos vedėja ir Liepojos rajono Aizvykių bibliotekos vedėjas Imantas Dūdmalis.

Jullius Pečellionis

PRASIDEDA KNYGŲ RENESANSAS

Lietuvos vyriausioji enciklopedijų redakcija išleido monografiją „Vytautas Didysis“, kurios autoriai garsūs praeities istorikai — A. Sapoka, Z. Ivinskis, V. Dėdinas, kiti autoriai. Tai antrasis fotografuotas šios knygos leidimas. Pirmasis buvo išleistas Kaune 1930 metais, minint Vytauto Didžiojo 500 metines. Naująjį leidimą papildė Universiteto istoriko R. Batūros pratarė.

Šiandien daugeliui anksčiau „nepopuliarių“ knygų atėjo renesanso metas. Žurnalas „Kultūros barai“ dabar spausdina V. Sapokos „Lietuvos istoriją“. Žurnalo pasidarė neįmanoma nusipirkti spaudos kioskuose. Vyriausioji enciklopedijų redakcija pranešė, kad knyga apie Vytautą Didįjį pradeda seriją leidinių apie visus

garsiuosius Lietuvos kunigaikščius.

Šiandien nieko nestebina poreikis daugiau ir išsamiau žinoti apie savo tautos istoriją, kuri daug dešimtmečių buvo normuojama pagal išgalvotas taisykles. Natūralu, kad Lietuvos leidyklos ir spaustuves skuba tas mūsų žinių spragas užpildyti. „Mintis“ išleido buvusio Lietuvos užsienio reikalų ministro J. Urbšio prisiminimus, kurie atskleidžia tylėjimo uždangą ir parodo liudininko akimis Molotovo—Ribentropo paktą ir jo pasekmes Europai bei Lietuvai.

Beje, dalis lėšų, gautų už monografiją „Vytautas Didysis“, eis šio garsaus lietuvių kunigaikščio paminklo atstatymui.

Valdas Araminas

Vilnis, 1989 m. vasario 2 d.

NEIEŠKOKIME ŠAUKŠTO DEGUTO

Lietuvoje žurnalistika jau nebe-moko pasirašinėti siapyvardžiais. Būna to, pasitaiko dar, bet argi tiek, kaip anksčiau? Tai neblogas reiškinys besimokantiems žiūrėti teisybei į akis. Apie tai čia užsi-menu todėl, kad nežinau, kas konkrečiai „Drauge“ pasirašinėja kriptonomu — č. g.

Perskaičiau jo vedamąjį „Bolševikinės mokyklos auklėtiniai“. Autorius pripažįsta, kad ir Lietuvoje... „Išauga ir ten gražaus, daug žadančio jaunimo. Deja, kartais tenka nusivilti. Ne visi mokytojai išlieka savo pašaukimo aukštumoje, ne visi ir auklėtiniai palaime Lietuvai ir žmonija“.

Pasakysime daugiau: dar daug Lietuvoje mokytojų amažina, mokytojų-brokdarių ir, žinoma, kad Lietuvos jaunuomenėje yra teršiančių jos orumą ir garbę. Tik manau, kad nebūtinai todėl, kad jie „bolševikinės mokyklos auklėtiniai“.

Toliau autorius šitaip:

„Kurie dar gerai prisimename nepriklausomos Lietuvos laikų mokyklą, tai ji buvo mums tarsi šventovė. Iš jos išeidavo jaunuoliai ne tik praturtinti žiniomis, paruošti profesijai, pasirengę dirbti atsikūrusiai Lietuvai, bet ir moraliai sustiprėję, daugiau ar mažiau nusimetę negeistinių charakterio bruožų. Suprantama ir kodėl: į mokytojų profesiją veržėsi idealistiškai nusiteikusi inteligentijos dalis...“

Ir vėl nesiginčysime. Mokslas ir duona šiandieninėje Lietuvoje pigiausi dalykai. Jų kokybė ne be priekaištų. Tik kažin ar reikia taip tiesmukiškai teigti, jog „bolševikinės mokyklose“ mokoma žulikaiuti, meluoti, vogti, smurtauti, žodžiu, gyventi pagal Liuciperio kodeksą. Atsiprašau, mielas č. g.! Ko nėra, tai nėra.

Būtent spalio 2—3 dienų įvykiai Vilniuje daugiausia atkreipė dėmesį į č. g. rašinį „Drauge“. O buvo taip. Iš Maskvos į Vilnių plūstelėjo apie 300 Maskvos „Spartako“ futbolo komandos „sirgalių“. Jų „liga“ geriausiai diagnozuoja milicijos pranešimai:

a) lapkričio 2 d. 17 val. prie Vilniaus centrinio pašto „Spartako“ futbolo komandos sirgaliai provokavo muštynes. Keturis iš jų milicija sulaukė ir paskyrė pabaudas po 50 rub.;

b) lapkričio 3 d. 12 val. tų sirgalių grupė Pylimo gatvėje sukėlė muštynes, buvo sužeisti keturi žmonės. Aštuoni riaušinkai sulaukė milicijos darbuotojų. Dviem iš jų iškelta baudžiamoji byla;

c) lapkričio 3 d. 14 val. 45 min. iš Pylimo gatvės už chuliganiškus veiksmus į miliciją pristatyti vėl aštuoni „sirgaliai“;

d) lapkričio 3 d. 16 val. už viešosios tvarkos pažeidimus iš Vilniaus g. pristatyti į miliciją dar du, o iš Geležinkelio stoties aikštės — penki „sirgaliai“.

e) lapkričio 3 d. 16 val. 21 min. Būgos gatvėje „sirgaliai“ mėgino sukelti muštynes su vietiniais „sirgaliais“, bet muštynių išvengta milicijos darbuotojų dėka.

Tai štai! Tiesiausiai prasme tai „bolševikinės mokyklos auklėtiniai“. Žodžiu, apkvaišęs jaunimėlis, bet tik — atsiprašau! — ne nuo mokyklose dėstomų disciplinų.

„Zalgirio“ futbolo komanda rungtynes laimėjo rezultatu 2:0. Laimėjo jas vyriškai, gražiai, palikdama didžiulį įspūdį. Pagaliau laimėjo ir Vilniaus milicija, panaudojusi gumines lazdas. Ar daug betruko iki didžiulių riaušių? Beje, nenorėjo skoloje likti ir vietos „sirgaliai“, kurie, pasibaigus futbolo rungtynėms, mieluosius maskviečius pasivijo geležinkelio stotyje ir provokavo ten atsakomąsias muštynes.

Tad, mielas č. g., šis atvejis iškalbingesnis, papeikiant bolševikinės mokyklos dėl auklėjamojo darbo. Mančiau, kad įtakos tokiam jaunuomenės elgesiui yra kitos, esmingesnės. Viešumas šalies gyvenime ir tam tikros laisvės pajutimas atidengė asmenybę — ji pasirodo tokia, kokia iš tikrųjų yra. Ir štai snukiuojasi jaunimas, trankosi lazdomis. Dėl ko? Negi tai galėjo atnešti pergalę „Spartakui“ ar „Zalgiriui“? Tai vis reginiai, kurių nepavadinasi internacionalizmo pasireiškimais. Ir jeigu likti atviram iki pabaigos, tai po šitų riaušių nuotolis tarp Vilniaus ir Maskvos padidėjo. Nori nenori, o neišvengia iš galvos mintis ir, regis, matai, kad ten, Maskvoje, tėvužis kokio nors sirgaliaus sėdi aukštoje viršininko kėdėje ir apmąsto, kaip jam atsisteisti tuos 50-čia rublių, kuriuos jo sūnelis sumokėjo kaip pabaudą už riaušes Vilniuje.

Č. g. peikia bolševikinę mokyklą už žymiai mažesnę niekūtį: esą vienas iš tos mokyklos auklėtiniių apsigyveno Amerikoje ir iš patiklos moterėlės išviliojo pinigų. Priešpastatydamas bolševikinių mokyklų auklėtinis savo kartos išsiauklėjimui tuometinėse Lietuvos mokyklose, rašo:

„Tokių bent iš anksčiau atvykusių į šį kraštą tautiečių neteko sutikti. Jie atvyko kaip politiniai pabėgėliai, tremtiniai arba buvę kaliniai. Vieni kitais pasitikėjo, vienas kitam stengėsi padėti, nesikratė jokio darbo, nebuvo niekam našta. Tai pastebėjo amerikiečiai ir dabartiniai mūsų ateiviai laikomi vienais pavyzdgingiausių piliečių. Deja, kas bus, jei daugiau bus tokių ateivių, kaip čia aprašytasis. Ar jis labai gražiai atestuotus naujus išėjusius iš Lietuvos, kurie čia atvyksta jau ne kaip tremtiniai, bet tik geresnio gyvenimo ieškodami. Štai kur bolševikinio, ateistinio auklėjimo produktas, „naujas“ sovietinis žmogus. Sunku patikėti, kad tokių individų, išėjusių

DĖMESIO ŽMOGUI NIEKADA PER DAUG

Dažnai tenka girdėti, kaip gražiai susirinko vaikai pasveikinti tėvų jubiliejaus progom. O kaip gražiai uždainavo „Ilgiausių metų ilgiausių...“ Neretai po tų gražių dainų nusigręžia nuo pačių artimiausių žmonių. Senais žmonėmis rūpinasi tik geros, taurios sielos žmonės. Tuos žodžius galima priskirti Šiaulių rajono „Pirmyn“ kolūkio pirmininkui Aloyzui Jociui, kuris nuolatos kartoja: „Dėmesio žmogui niekada ne per daug“.

Į „Pirmyn“ kolūkį važiuoja ir važiuoja pažiūrėti senelių pensionato. Atvažiavau ir aš. Žavėjo gražiai sutvarkyta aplinka — prie kiekvieno namo gėlynai, žalios vejos, visur geri keliai. Kas jau kas, o kaimo žmogus tai žino, ką reiškia klampoti purvyną. Akį viliojo šiuolaikiška architektūra — tai vaikų darželis, medicinos punktas, gretimai baigiami įrengti kultūros namai, ir, žinoma, šis naujas, kolūkiuose dar neįrengtas pensionatas.

Pensionatas yra kolūkio centre — Bridų gyvenvietėje. Dar mena vietiniai gyventojai, kad negalėdavę kaime išbristi. Apie tai kompozicinė skulptūra — du kaimiečiai neša ant pečių užsimetę „Bridus“. Nuo pensionato ranka pasiekiami paruošę, medpunktas, vaikų darželis, kolūkio raštinė, autobuso sustojimo aikštelė. Žodžiu, viskas, kas žmogui būtinausia.

Praejusiu metų vasario pradžioje kolūkio statybininkai, pastatę kolūkio lėšomis gražų ir jaukų pastatą, pakvietė pirmuosius gyventojus. Pirmoji išsirinko sau butelį Teresė Vitkauskienė. Daug nesirinko, pasiėmė nuo krašto pirmąjį.

Dabar man kalbėjo: — Kai pradėjo statyti mums namus, visokių kalbų buvo: vieni sakė, kad pastatys ubagyną ir visus senius suvarys prie vieno katilo ir t. t., ir t. t. O aš vis sakydavau, negali būti, mūsų pirmininkas to nedarys. Taip ir buvo. Šnekėjo iš pavydo. Turiu jaukų butuką. Dar norėjo mums visiems baldus nupirkti, ale mes nesutikom, savas baldelis kur kas geriau. Prie jų taip pripratęs žmogus esi. Tik va, kilimus tai visiems išklojo. Tai dėl tų nieko per daug nesakėm...“

Pensionate gyvena šešios šeimos, panorėjau aplankyti ir kitas. Mane palydėjo šių namų komendantė (ir gyventojas) Stasė Kazlauskienė. Į kokį butą beužėjome, visur svaru, jauku, gražu. Po langais kiekviena pasidariusi darželė, pas kiekvieną kitokios gėlės žydi. Kiekvieno buto atskira laiptinė, niekas niekam netrukdo.

— Mano namai buvo toli. Su malonumu kėliausi čia. O savo pardaviau kolūkiui, — pasakoja Teodora Lunskytė.

Kai sugrįžom pas Stasę Kazlauskienę, ant stalo atsirado saldaus pieno dar su puta.

mokslus Lietuvoje, tenka sutikti, kurie čia nenormaliausiai priemonėmis nori greičiausiai pralobti, kitą savo tautietį išnaudoti, kruvinu prakaitu uždirbti geros moters pinigą išviliooti ir paskui kaip galima labiau ją įžeisti, įskaudinti“.

Tai vienas niekšas — ir še jums visiems į snukį, bolševikinės mokyklos auklėtiniai! O tai reiškia į snukį visai Lietuvai, kuriai dabar 50 ir daugiau metų.

Tačiau mes liekame santūrus ir skaudantys. Ir mūsų išveivijoje neieškosime šaukšto deguto, kuriuo galėtume sugadinti pilną statinę medaus.

Pr. Skličius

— Mudu su vyru Vincu, kol dar įgalim, karvikę laikomės. Ir užsiėmimas, ir pienuko atsigeriam šviežio, ir dar valstybei parduodam — ne trumpą rublį prie pensijos prisiduriam...“

— Jūs — pirmasis Lietuvoje pirmininkas, pasirūpinęs savo senelių likimu. Kas jus paskatino? — susitikusi užkalbinau pirmininką A. Jocių.

— Mūsų šeimoje buvo įprasta pagarba vyresniam ir kiekvienam žmogui. Teko matyti, kai pagyvenusį žmogų vežė į senelių prieglaudą-internatą. Negalėjau žiūrėti į to žmogaus skausmą, jo didelį sielvartą. Juk jį atplėšė nuo tos žemės, kurią savo rankomis dirbo, savo prakaitu laistė, bendravo su kaimynais, bendradarbiais. O kai liko bejėgis, reikalingas globos, jį atstūmė. Aš daviau sau žodį — savo žmonių neišvešiu kaip toj legendoj su rogutėmis...“

Atrodo, žmonės patenkinti. Iš visur plaukia prašytis, bet mes pasistatėm tik sau. Savo veteranams. Specialiai pagalvojau statyti netoli vaikų darželio. Ne tik, kad jiems malonu bendrauti, bet ir auklėjamoji reikšmė didelė — man regis, tie vaikučiai užaugę „rogučių tėvan“ išvežti į mišką nepirks“.

— Kol kas gyvena tik šešios šeimos pirmame aukšte. Antrame aukšte taip pat yra šeši butai. Jie taip pat bus apgyvendinti, — pasakoja pirmininkas.

Tik A. Jocas nepasakė, kad antrame aukšte yra ir salė, pasipuošusi paveikslais, gėlėmis, gražiais patogiais baldais apstatyta, kur gali praleisti ne tik laisvą laiką, pasikalbėdamas su svečiu, bet ir pasižiūrėti spalvotą televizorių.

Pensionato gyventojai džiaugias. Kai pradeda lyginti praeitą vargą su dabartiniu jų gyvenimu, pirmininko rūpestį jais, visiems ašara sutviska ant skruosto.

Iš tiesų malonu gyventi. Visi turi vieno kambario butą. Kambarys didelis, daug šviesos, yra virtuvė, vonios kambarys, tualetas, pasidėjimui — patalpa, rūšys. Pasak jų, „kad tik sveikatos turėtume, tai gyvenk ir norėk...“

Išėjusi dar kartą atsigrįžau pasigrožėti namais, pilnais šilumos ir džiaugsmo. O mintyse įstrigę kolūkio pirmininko žodžiai: „Dėmesio žmogui niekada nėra per daug“.

Sofija Stanevičiūtė

TAKSI BET KURIUO PAROS METU

Nors Lietuvoje nunai individualūs taksistai konkuruoja su valstybiniais taksi, tačiau šios paslaugos paklausa vis dar nepatenkinama. Priežasčių nemažai. Viena jų — nereguliarus privačių taksi darbas. Ypač vėlesniuose paros metu. Būtent dėl šios priežasties Vilniuje 25 individualių taksi savininkai susibūrė į kooperatyvą, įsikūrusį prie Geležinkelio stoties. Jam duotas pavadinimas „Ekspres“.

Kokia jų teikiamų paslaugų esmė? Aikštėje prie Geležinkelio stoties įkurta šio kooperatyvo mašinų stovėjimo aikštelė, o į Vilnių atvykstančių traukinių keleiviai dar gerokai iš anksto galės įsigyti talonus važiuoti kooperatyvo mašinomis. Netrukus bus pastatytas ir „Ekspres“ taksi užsakymų telefonų punktas. Kooperatyvo taksistai garantuoja, kad aikštelėje visada rasite keturias mašinas. Pirmosios darbo dienos parodė, kad žodį jie laiko. Stotyje dabar žymiai lengviau gauti taksi, be to, važiuojantį netgi užmiestiniu maršrutu. Kooperatyvo narių skaičius sparčiai plečiasi, tad „Ekspres“ taksi planuoja įrengti savo aikšteles prie Aerouosto, sostinės tur-gaviečių.

Vladas Adomonis

KARIKATŪRISTO ŽVILGSNIU

Taip transnationalinių korporacijų esmę mato karikatūristas iš laikraščio „People's Daily World“.

Vilnis, 1989 m. vasario 2 d.

Vilniaus universiteto mokslinė biblioteka

Vilniaus universiteto centriniuose rūmuose yra įsikūrusi Mokslinė biblioteka. Biblioteka bemaž dešimtmečiu senesnė už patį Universitetą. Ji įkurta 1570 metais.

Apie Mokslinę biblioteką paprasčiau papasakoti jos direktorę Birutę Butkevičienę.

* * *
— Gerbiama direktore, girdėjau, kad Jūsų biblioteka turtingiausia Lietuvoje.

— Bibliotekoje turime apie 5 milijonus knygų, kasmet aptarnaujame 58 tūkstančius skaitytojų, išduodame virš 2 milijonų leidinių. Čia yra senų ir retų spaudinių fondas, kur saugoma 180 tūkstančių leidinių nuo XV a. Čia taip pat saugoma 311 inkunabulų, garsių XVI—XVII a. leidėjų Aldų, Plantenų, Elzevirų 700 leidinių. Seniausias inkunabulas — Rabano Mauro „Opus de universo“, spausdintas 1467 m. Strasburge. Knyga išleista po 25 metų išradus spaudą. Tai seniausia knyga Lietuvoje. Taipogi saugoma viena pirmųjų Lietuvoje spausdintų knygų — P. Skorinos „Apaštalas“, Vievyje išspausdinta 1619 m. pirmoji slavų gramatika, kurią parengė M. Smotrickis. Bibliotekoje saugome ir tautos žymūnų — M. Mažvydo pirmoji lietuviškoji knyga, K. Sirvydo, S. Daukšos, S. Daukanto, J. Bretkūno ir kitų kūriniai.

Rankraščių skyriuje saugome XIV—XV a. auksu tebežerinti nepraradusi spalvų ryškumo pergamentų kolekcija. Joje didikų, kunigaikščių, vienuolynų privilegijos bei ūkiniai dokumentai, patvirtinti ant šilko siūlų kabančiais vaško ar lako antspaudais. Be to, saugomi Universiteto profesorių — istoriko J. Lelevelio, astronomo M. Počobuto, žymaus pedagogo J. Šlapelio bei jo žmonos artistės, knygų leidėjos Marijos palikimas. Rašytojų I. Simonaitytės, J. Zėmaitės, muzikologės J. Ciurlionytės rankraščiai bei kitų žymių žmonių asmeniniai fondai. Kaupiami ir dabartinių profesorių, dėstytojų fondai. Mums perdavė savo fondus Kalifornijos universiteto archeologė profesorė M. Alseikaitė-Gimbutienė, JAV lietuvių pažangi rašytoja S. Tomarienė.

— Kas kadaise paskatino įkurti biblioteką? Kokia pradžia?

— 1570—1571 m. karaliaus Žygimanto Augusto ir humanisto Jurgio Albino buvo padovanoti knygų rinkiniai. Vėliau pradėjo dovanoti knygas įvairūs mokslininkai. Ši tradicija tebesitęsia. Daug dovanų gauname iš įvairių pasaulio šalių mokslininkų, žymių žmonių. Unikalių žemėlapių rinkinį bibliotekai padovanojo A. Hoferis (Sveicarija), didelę knygų kolekciją atsiuntė gyvenantis toje šalyje A. Gerutis, M. Janus iš Australijos siūnčia monografijas apie įžymius dailininkus su jų pačių darbų reprodukcijomis, Prancūzijoje gyvenantis dailininkas Z. Mikšys siūnčia savo darbus, kurie saugomi jo vardo fonde Knygos meno skyriuje. Tiesa, Australijoje gyvenantis J. Riauba siūnčia miestų, šalių albumus su miestų vaizdais. Tai — „London“, „Paris“, „Hong Kong“, „Amsterdam“.

Biblioteka kaupia fondus daug tėvynainių, kuriems esame labai dėkingi — tai (be minėtų) JAV — V. Adamkus, L. Baskauskas (Baškauskaitė), K. Bobelis, P. Martick (Martinkus), A. Mažiulis, V. O. Virkau, N. R. Shutterly, iš Kanados G. Procuta. Leidinius siūnčia mums ir mainais. Vienas pirmųjų mainais pradėjo siūsti — G. Procuta (Kanada). Mainais biblioteka gauna kasmet apie 10 tūkstančių egzempliorių. Daug periodikos mums siūnčia Lenkijos, VDR, Ru-

munijos, Vengrijos mokslinės bibliotekos. Plečiasi ryšiai su Čikagos, Kongreso, Harvardo iš JAV, Getenbergo iš Švedijos universitetais, Norvegijos mokslų akademijos, Suomijos mokslo draugijų, Romos polonistikos istorijos instituto bibliotekomis, Paryžiaus mokslo nacionalinio centro biblioteka ir kitomis. Bibliotekoje sudarėm atskirus fondus, juos pavadinę dovanojančių ir mainais atsiųstų bibliotekų ir žmonių pavardėmis.

Savo ruožtu iš mūsų bibliotekos į įvairias pasaulio šalis siūnčiamos Lietuvoje išleistos knygos, leidiniai, Universiteto mokslo darbai, albumai.

— Kas naudojasi šiais gausiais fondais?

— Universiteto mokslininkai, darbuotojai, na, ir studentai. Kiek Universitete yra fakultetų, tiek yra ir bibliotekų — mūsų bibliotekos skyriai. Ten literatūra kaupiama pagal specialybes.

Mūsų bibliotekoje dažnai svečiuojasi mokslininkai iš kitų šalių, ypač iš Lenkijos. Mokslininkai atvažiuoja rinkti medžiagos savo studijoms.

Mūsų Universiteto mokslininkų disertacijos ruošiamos naudojant Mokslinės bibliotekos sukauptą medžiagą. Be to, mūsiškė biblioteka yra UNESCO, SNO, Pasaulinės sveikatos apsaugos organizacijų depozitarinė biblioteka.

— Kas Jus patraukė bibliotekinės specialybės?

— Kas patraukė? Tėvelis turėjo daug knygų. Rašė eilėraščius. Juozo Lipeikos eilėraščiai buvo spausdinami „Naujojo romuvoj“, „Lietuvos geležinkelietyje“ ir kituose žurnaluose. Visi jie mano rašomojo stalo, t. y. darbo stalo, pirmame stalčiuje, dažnai skaitau. Labai mylėjau tėvelį. Tėvelis buvo geležinkelietis, bet eilėraščius rašė apie gamtą.

Mes gyvenome įvairiuose Lietuvos miestuose, o kai persikėlėme į Papilę, tėvelis apsidžiaugė ir sakė: „Didžiai gerai, kad aš čia apsigyvenau. Gulsiu šalia S. Daukanto.“

Tėvelis labai norėjo, kad mes, visi trys vaikai, mokytumėmės humanitarinius mokslus. Jo svajonės išsipildė. Aš, baigusi Viekšnių gimnaziją, studijavau Universitete bibliotekininkystę. Brolis Kęstutis — teisė. Kęstutis taip pat rašo ir eilėraščius. Sesuo Aldona — pedagogė.

Beveik visą savo gyvenimą dirbu Universiteto mokslinėje bibliotekoje. Pradėjau nuo knygų saugojimo skyriaus. Dabar jau aštuoni metai — direktorė. Bemaž perėjau visus skyrius — žinau bibliotekininko duonos skonį. Man regis, kad gerą bibliotekininką kataloguotoją gali išugdyti tik ilgame praktika, sukaupta po kruopelytę. Reikia mokėti džiaugtis savo darbu — ateina į biblioteką naujos knygos vien tik pavardėmis, jau tobulėj...
Mūsų kolektyve 90 procentų moterys. Ne visada būna lengva. Tą minutę griebiuosi optimizmo, paveldėto iš tėvelio, stengiuosi ir kitus juo užkrėsti. Dirbant bibliotekoje, reikia visada galvoti apie žmones, turėti daug kantrybės, mokėti visus išklausti, o svarbiausia elgtis su lankytoju taip, kad išėjęs iš bibliotekos norėtų vėl sugrįžti...
Gimiau po laimingą žvaigždę, kad esu bibliotekininkė. Biblioteka — pasaulio išmintis, sukaupta knygoje ir perduota žmogui. Ir tu gali visa tuo naudotis pats ir parodyti kitam — reikia dėl to džiaugtis, jausti profesini patitenkinimą.

Sofita Stanevičiūtė

Žmonės ir datos

VASARIO 12 DIENA
PRIEŠ 70 METŲ

prasidėjo suvalkiečių sukilimas. Jau per pirmąsias dvi dienas nuo kaizerinių okupantų buvo išvalytas Kazlų Rūdos miško ruožas iki pat Prienų. Vokiečiai ir jų talkininkai sunerimo. Sutelkę jėgas, pradėjo pulti. Vilkaviškio, Marijampolės, Alytaus apskrityse buvo paskelbtas karo stovis, suimtinėjami komunistai ir darbininkai.

Revoliucinių kovų dėl Tarybų valdžios suvalkijoje dalyvis Juozas Marcinkevičius savo prisiminimuose rašė: „Buržuazinių nacionalistų būriai ėmė siausti po visą apylinkę, ieškoti bolševikų. Jie užpuldinėjo kaimus, suimtinėjo žmones ir vežė juos į Marijampolę.“

Vieną rytą pasklido žinia, kad naktį baltieji sušaudė kelis bolševikus ir pakišo juos po ledu. Vėliau sužinojome, kad tai buvo Julius Zonelis ir Juozas Gabrys. Po kitos nakties vėl paplito žinios apie naujus bolševikų ir jiems pritariančiųjų šaudymus.

Komunistai buvo paskelbti už įstatymo ribų. Apie susirinkimą, žodžio ir spaudos laisvę nė kalbos negalėjo būti, nes už vieną „priešvalstybinį“ žodį gresė mirties bausmė arba areštas“. Sukilimas buvo nuslopintas.

VASARIO 12 DIENA
PRIEŠ 110 METŲ

gimė lietuvių dailininkas, skulptorius Boleslovas Balzukevičius. Jis mokėsi Vilniuje, Trutnevo piešimo mokykloje ir dailiųjų amatų mokykloje. Po to studijavo skulptūrą Krokuvos dailės akademijoje ir Paryžiuje. Paryžiaus parodose eksponavo Adomo Mickevičiaus, „Emigranto“ bustus ir skulptūrą „Našlaičiai“. 1908 metais kartu su skulptoriumi Vivilskiu sukūrė „Žalgirio mūšio“ paminklą Krokuvėje. 1918 metais Boleslovas Balzukevičius buvo pakviestas vadovauti Vilniaus universiteto skulptūros katedrai. Čia jis sukūrė istoriko Lelevelio, advokato Vrublevskio, meno rėmėjo Montvilos paminklus.

Mirė Boleslovas Balzukevičius 1935 metais.

VASARIO 14 DIENA
PRIEŠ 125 METUS

gimė poetė Liuda Malinauskaitė-Sliūpienė — Eglė. Nuo pat mažens dvasinę paguodą jai teikdavo knygos, nes mokyti, nors ir buvo kilusi iš bajorų, neturėjo galimybių. Vėliau, susipažinusi su J. Sliūpiu, ji, nors ir augusi lenkiškoje aplinkoje, tapo tikra Lietuvos patriote. Drauge su vyru kurį laiką gyveno Jungtinėse Amerikos Valstijose, dalyvavo kultūrinėje lietuvių veikloje. Ji garsėjo kaip puiki oratorė ir apskritai buvo viena iš pirmųjų lietuvių moterų, aktyviai dalyvavusių visuomeniniame politiniame gyvenime.

Savo eilėraščius ji spausdino „Aušroje“, „Lietuviškajame balse“ bei kituose leidiniuose. Pasirašinėjo Eglės slapyvardžiu. Jos eilėraščiai romantiški, patriotiški.

Mirė poetė 1928 metais, palaidota Kaune.

VASARIO 15 DIENA
PRIEŠ 165 METUS

gimė lietuvių dailininkas, 1863 metų sukilimo dalyvis Antanas Zaleskis. Studijuodamas jis apkeliauo Vakarų Europą, susipažino su naujausiomis dailės srovėmis, studijavo Vienoje, Florencijoje. Grįžęs į Lietuvą, apsigyveno Zubiškesse, dabartiniame Kaišiadorių rajone.

ne. Pažangios nacionalinio atgimimo idėjos formavo dailininką kaip kovotoją prieš carizmo priespaudą. Jis aktyviai dalyvavo 1863 metų sukilime, o jam pralaimėjus, buvo ištremtas į Viatką.

Plačiau dailininkas yra žinomas kaip grafikas iliustratorius. Sukūrė iliustracijas A. Mickevičiaus, V. Polio, T. Lenartavičiaus raštamais, I. Chodzko knygai „Kvestoriaus užrašai“ ir kitiems kūriniams. Ne tik dailės, bet ir kultūros istorijos vertę įgavo jo iliustracijos žymiam J. Vilčinskio „Vilniaus albumui“, kuriam dailininkas skyrė išitus 20 metų.

Mirė A. Zaleckis 1885 metais Florencijoje.

VASARIO 18 DIENA
PRIEŠ 70 METŲ

Vilniuje prasidėjo Lietuvos darbininkų, valstiečių ir raudonarmiečių atstovų tarybų pirmasis suvažiavimas. Jame dalyvavo 221 delegatas. Vienas iš jų buvo Tarybų Lietuvos nusipelnęs kultūros veikėjas, spaudos kolekcionierius Jonas Kirlys. Jis prisimena: „Sėdėdamas balkone, stebėjau, kaip gražiai buvo išpušta salė šūkiiais lietuvių, rusų, lenkų, žydų kalbomis. Salėje tada buvo ištiestas audeklas su įrašu stambiausiomis raidėmis: „Visa valdžia Taryboms!“. Scenos gilumoje — Vladimiro Lenino, Jakovo Sverdlovo ir kitų revoliucionierių portretai. Delegatų nuotaika pakili, džiaugsminga, o jų daugiau kaip du šimtai, suvažiavę iš įvairių Lietuvos vietų. Skamba revoliucinės dainos, Marslietė, Internacionalas.“

Dairaus, laukiu, kada salėje pasirodys Vincas Mickevičius-Kapsukas — vyriausybės pirmininkas. Jo vis nematyti. Sužinojau, kad jis serga. Tačiau suvažiavime dalyvauja kiti vyriausybės nariai Zigmąs Aleksa-Angarietis, Pranas Svtelis-Proletaras, Aleksandras Jakševičius, Semionas Dimanšteinas, Kazimieras Cichovskis, Konstantinas Kernovičius, Aizikas Vainšteinas-Bronovskis, kurie, kaip pagrindinių Lietuvoje gyvenančių tautybių atstovai, ir sudarė pirmąją Lietuvos Laikinąją revoliucinę vyriausybę... Vinco Mickevičiaus-Kapsuko sveikinamąjį žodį skaito Aleksandras Jakševičius. Lietuvos Komunistų partijos vardu sveikinimo žodį taria Pranas Eidukevičius — vienas iš seniausių revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyvių. Apie vyriausybės nuveiktus darbus praneša revoliucinės vyriausybės nariai Zigmąs Angarietis, Kazimieras Cichovskis ir Semionas Dimanšteinas.

Suvažiavimo delegatai pritarė Laikinosios revoliucinės vyriausybės veiklai ir ragino Lietuvos darbo žmones padėti miesto ir kaimo proletarams galutinai nugalėti kapitalistus ir kitus išnaudotojus. Anuos metus menu kaip gražų jaunystės pavasarį, kai darbai tiesiog neleidavo ilsėtis...“

VASARIO 26 DIENA
PRIEŠ 95 METUS

gimė lietuvių aktorius Juozas Siparis. Savo aktorinę karjerą jis pradėjo 1920 metais, tapęs Kauno satyros teatro „Vilkolakis“ aktoriumi. Juozas Siparis sukūrė daugiau kaip šimtą brandžių ir ryškių vaidmenų. Jo sceniniam menui būdinga gili gyvenimiška tiesa, didelė teatrinė kultūra, meilė žmogui.

— Naujasis TSRS ambasadorius Nikaragvai Valerin Nikolayenko sako, jog TSRS ir Nikaragvos savitarpio santykiai stiprės kaip stiprėja.

Vilnis, 1989 m. vasario 2 d.

● Dabar Lietuvoje žemės ūkio naudmenys užima 55 procentus bendro žemės ploto. Palyginimui: TSRS — 27 proc., pasaulyje — 30 proc. Lietuvos gyventojui tenka vidutiniškai tik 0,66 ha ariamos žemės.

● Tauragės rajono Bildenių kaime Martynas Dikšaitis gyvena 103-uosius metus. Radome jį... skaldant malkas, — nusistebėjo Aleksandras Morozovas.

● 10 dienų Šiauliuose vyko trečiasis lietuvių dramaturgijos festivalis. Buvo parodyti aštuoni konkursiniai spektakliai. Geriausiu pripažintas LTSR valstybinio akademinio dramos teatro pastatyta V. Kukulo ir V. Tumino pjesė „Cia nebus mirties“.

● Kauno „Raudonojo Spalio“ fabriku sugrąžintas senasis jo pavadinimas „Lituanika“. Tuo vardu fabrikas vadinosi nuo 1934 iki 1953 metų.

● Sukurta televizijos trijų serijų meninė juosta „Vilius Karalius“ pagal I. Simonaitytės to paties pavadinimo romaną.

„I. Simonaitytės „Vilius Karalius“ — pavyzdys, kaip mažai tautai neišnykti dideliame ir margame pasaulyje: būkim vieningi, saugokim senelių ir tėvų dvasinius lobius.“

Tai režisieriaus Vidmanto Bačiulio žodžiai.

● Geriausiu 1988 metų krepšinininku Europoje pripažintas Kauno „Žalgirio“ krepšinininkas Arvydas Sabonis. Tai paaiškėjo susumavus italų laikraščio „Gazeta dello sport“ tradicinės apklausos rezultatus. Apklausoje dalyvavo 107 specialistai iš 19 šalių.

Antroji vieta atiteko Vilniaus „Statybos“ kapitonui Šarūnui Marčiulioniui.

● 1988 metų populiariausių Lietuvos sportininkų dešimtukas:

1. Šarūnas Marčiulionis.

2. Vida Vencienė.

3. Arminas Narbekovas.

4. Romas Ubartas.

5. Arvydas Janonis.

6. Laima Baikuskaitė.

7. Raimundas Mažuolis.

8. Vitalija Tuomaitė.

9. Viačeslavas Sukristovas.

10. Valdas Ivanauskas.

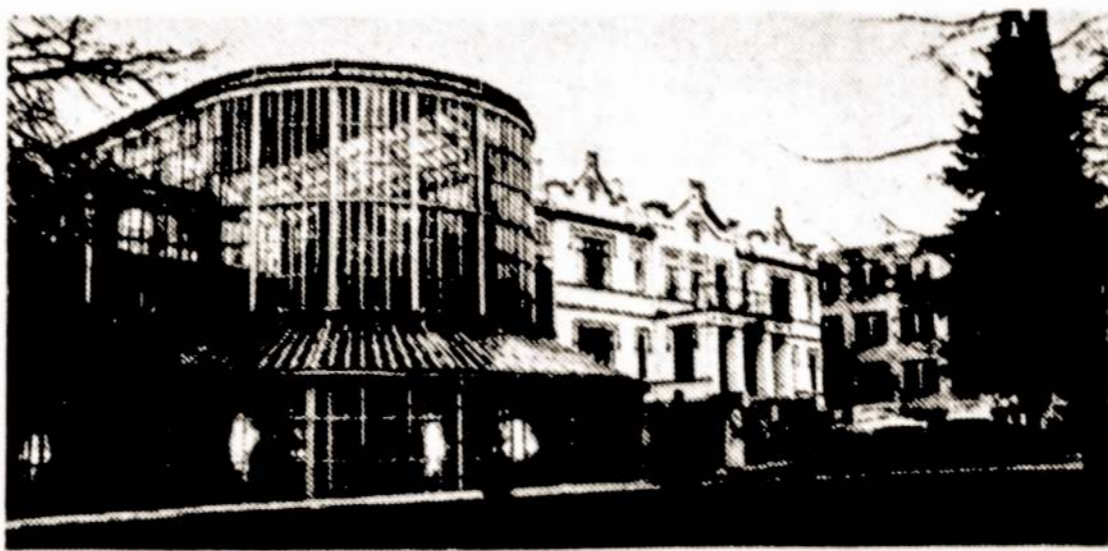
● Praėjusių metų pabaigoje Vilniaus „Vakariniuose naujienose“ paskelbtas „Vilniaus universiteto statuso“ projektas. Tai logiškas aktas, nes, kaip rašoma laikraštyje, „didėjant Lietuvos TSR ekonomiam, politiniam ir kultūriniam suverenitetui, turi didėti ir mokslo bei švietimo sistemos savarankiškumas. Jis apima ir aukštojo mokslo autonomijos reikalus. Aukštosios mokyklos autonomija reiškia, kad tik jos profesūra yra labiausiai kompetentinga spręsti Lietuvos aukštojo mokslo problemas“.

● Nuo šių metų sausio 1 d. įsigaliojo Vilniaus miesto Liaudies deputatų tarybos sprendimas dėl atvykstančių gyventojų ir Vilnių žmonių skaičiaus ribojimo.

● Viena iš senųjų metų Lietuvos žinių — iš žemės drebjimo nukentėjusios Armėnijos į Vilnių atriedėjo geležinkelio sąstatas su 750 žmonių — vaikų ir suaugusių. Laukiama dar apie 300 vaikų, kuriuos atgabens Aerofloto lėktuvai. Vilnius pasiruošęs įkurdinti 600 žmonių, Kaunas — 400, Elektrėnų ir Nemenčinės profilaktoriai — 300 vaikų.

● Vilniaus mokslo muziejuje atidaryta ekspozicija, skirta pirmojo Lietuvos pašto ženklų pasirodymo 70-mečiui. Jis buvo išleistas Vilniuje 1918 m. gruodžio 27 d. Visas 5000 ženklų tiražas buvo išspausdintas per vieną naktį.

● LTSR Mokslų Akademijos prezidiumas sudarė komisiją pasiūlymams TSKP CK plenumui

Kretingos tarybinio ūkiu-technikumo žiemos sodas.

Sostinės žvejai

Prabėgo vasara, išvilijusi žvejus prie mėlynavandenių ežerų, numirgėjo klevų lapais ruduo, priverstas stipriai suplakti kiršliautojų širdis, atėjo gruodis, skaidriu kaip stiklas ledu užklojęs žydrus vandenis nuo siaurosios Asvejos iki putotų Platelių. Ivg varpo dūžiai suskambėjo į ledą aštriosos peikenos, prie sidabro ekečių margašonių lydekų ir raičių ešerių viloti palinko meškeriotojai.

Vilniaus žvejai irgi vasarinį rūbą pakėtė į kasdienį — žiemos, o kartu užbaigė ir darbų etapą. Kiek Lietuvos sostinėje yra žvejų mėgėjų?

— Penkiolika tūkstančių, kurie įstoję į Medžiotojų ir žvejų draugiją, moka nario mokesčių, laikosi žūklės taisyklių, — pasakojo Vilniaus medžioklės ir žūklės ūkio direktoriaus pavaduotojas Jonas Tamulevičius, — jie pasidaliję į 250 būrelių, kuriems priskirti konkretūs ežerai, tvenkiniai, upės. Jie tuos vandenis prižiūri, saugo nuo brakonierių, įžuvina, juose ir žuvauja. Kasmet meškeriotųjų leigonas pasipildo maždaug tūkstančiu naujų bendraminčių.

— Ar visiems užtenka vandens, juk meškeriotojas nemėgsta, jei jam kliudo per daug arti pašonės įsikūręs kaimynas?

— Vilniaus meškeriotojai turi 6500 hektarų ežerų, jiems priskirta Neries upė, na, o muselininkų būrelis dar valdo visas šaltavandenes regiono upes — žydrąjį Merkį, skaidriąją Zeimeną, srauniąją Vilnią, ūksmingąją Tauriją, tamsiadugnę Keną, šaltąją Salčią, kaprizingąją Ulą...

Muselininkai pirmieji respublikoje pradėjo veisti margąjį upėtakį, kurio dėl vandens teršimo daugelyje upių gerojai sumažėjo — kasmet surenkama šimtai tūkstančių šlakų ir upetakių ikrų, jie inkubuojami Laukystos žuvų veislyne, paskui paauginami upeliuose ir tada išleidžiami vikrus, sidabriniai į Merkį, Ulą, Salčią, nuplaukia jie į Verseką, Grūdą, Skroblų...

Nuo muselininkų neatsilieka ir kiti būreliai — juoba tradicijos ne mažiau senos ir patikrintos. Žuvivaisai skiriamos už žūklės leidimus ir nario mokesčius surinktos lėšos.

UNISONU SU BLAIVYBĖS AKCIJA

Ligi šiol Lietuvos blaivybės draugija buvo išleidusi tik vieną knygelę. Ir tai savo veiklos atgimimo pradžioje. Siemet M. Valančiaus blaivystės akcijos 120 metų sukakties minėjimo laikas. Pratešdami švietėjiškas žemaičių vyskurai stengėsi krikštijamus prūsus nukariauti ir pavergti. Krikščionybė tuomet buvo patogi skraistė užkariavimams pridengti. Minėtuose analuose sakoma: „1009 m. šventas Brunonas, kuris vadinamas Bonifacijus, arkivyskupas ir vienuolis, antrasis savo atsivertimo metais, Rusijos ir Lietuvos (Lituae) pasienyje, pagonių trenktas į galvą, su 18 saviškių vasario 23 d. nukeliavo į dangų“

— Žuvų atsargoms didinti kasmet skiriama vis daugiau lėšų, — pasakoja Jonas Tamulevičius, — kito kelio nėra, mat žymiai sumažėjo nerštaviečių, natūraliai žuvies atsargos pasipildo daug lėčiau, o žvejai mėgėjai kasmet respublikos vidaus vandenyse sugauna 1000 tonų žuvies, o kur dar verslininkų laimikiai...

Siemet Vilniaus meškeriotųjų būreliai jau susumavo žuvinimo darbų mastus. Statistika tokia: karpių per du kartus į ežerus įleista 75 tūkstančiai, apie aštuoni šimtai tūkstančių lydekaičių mailiaus, apie penkiasdešimt tūkstančių sidabrinųjų karošų, kuriuos visi žvejai labai girda ir pageidauja jų daugiau veisti, kiek mažiau starčių, karšių. Keletas ežerų jau paversti iš viso kultūrinės žuvininkystės vandens telkiniais — tai Vilniaus rajone išsidėstę — Ilgas, Pailgis, Gaigaliukas, Baltelis, Dumblelis. Siuose ežeruose žuvininkystė itin intensyvi. Prie Ilgo jau pastatyta pirmoji nuosava ir tam tikslui specialiai pritaikyta žvejų poilsiavietė su viešbutiu, kempingu, valčių prieplauka, čia pat vietoje gali nusipirkti ir licenziją žuviai gaudyti. Poilsiavietė iškart tapo labai populiari, čia jau vyksta tradicinės Vilniaus žvejų šventės.

Siemet Vilniaus medžioklės ir žūklės ūkis savo žinion gavo naujus Asdrės tvenkinius, irgi Vilniaus rajone netoli 40 Totorių kaimo. Čia bus išplesti žuvinavimosi darbai, dvigubai daugiau paauginimų žuvų bus paleidžiama į plačiuosius vandenis.

Prasidėjusio naujo žūklės sezono metu įvyks respublikos medžiotojų ir žvejų suvažiavimas. Laukia šokia tokia būrelių veiklos reorganizacija — svarbiausias jos aspektas tas, kad būreliai dabartinius vandenis pagal sutartį gaus ne metams ar dvejiems, o nuolatiniam naudojimui. Vandens įgis tikrą ir rūpestingą šeiminką, deramą atkirtį gaus brakonieriai.

Kol ledas dengia žydras vilnis, kol pusto pūgos, vyksta kruopštus darbas — rengiamasi vasaros darbymečiui, na, o savaitgaliai būna skirti poledinei žūklei.

Viktoras Armalis

UŽSIENIO MUZIKAI APTARTI

LTSR valstybinės konservatorijos Klaipėdos fakultetai — svarbus respublikos kultūrinio gyvenimo veiksnys. Jų pačių ir jų kultūrinės veiklos išaugimas yra glaudžiai susijęs su pirmojo ir ilgamečio vadovo Vytauto Jakelaičio vardu (išėjęs į pensiją, jis sugrįžo į Vilnių ir dėsto Konservatorijoje). Jam dirbant, gimė gera tradicija palaikyti ryšius su užsienio lietuvių kultūrininkais. Pavyzdžiui, čia šiltai buvo priimtas A. Bimba. Viešnagė pas fakultetų dėstytojus ir studentus džiaugėsi M. Gimbutienė. Klaipėdos studentų svečiais buvo ir kiti užsienio lietuviai.

Tad gal natūrali šių kontaktų tąsa yra fakultetų sumanyta mokslinė konferencija užsienio lietuvių muzikos klausimais. Tai būtų pirmas tokio pobūdžio renginys. Turbūt galima sakyti, kad jo gal per ilgai teko laukti, galėjo jį surengti ir sostinės muzikologai. Be abejo, šitokio pobūdžio konferencijoje neįmanoma ir negalima apsieiti be pažangiečių muzikinės veiklos, kuri ilgą laiką buvo vyraujanti saviveikliniame išieivijos gyvenime, istorijos prisiminimo. Todėl į konferencijos programą įtraukiama ir paskaita apie JAV lietuvių tautinių, tarp jų darbininkų chorų, veiklos istoriją. Nuo L. Eremino, pirmojo Niujorko „Aido“ choro mokytojo, veiklos ištakų iki šių Vilnis, 1989 m. vasario 2 d.

laikų.

Rengėjai, numatę konferenciją kitų metų pradžiai, ruošia jos leidinį, žada surengti išieiviską muzikinę veiklą primenančią parodą ir kt.

O ar nereikėtų organizuoti Lietuvoje panašią mokslinę konferenciją išieivisko teatro istorijos klausimais? Ji, beje, taip pat padėtų priminti, jog ir šioje srityje pažangiečiai buvo pirmaujantys.

Vytautas Užgryns

PRIEŠ 980 METŲ

pirmą kartą paminėtas Lietuvos vardas. Iš rašytinių paminklų apie Pabaltijo gyventojus I tūkstantmetyje žinių esama labai nedaug. Vieni pirmųjų mini romėnų autoriai. Antai Plinijus Vyresnysis, gyvenęs 23—79 metais, mini, kad Romos imperatorius Neronas į tolimą šiaurę pasiuntęs pasiuntinius, kurie pargabėję labai daug gintaro. Aisčių arba baltų gentis mini Kornelijus Tacitas, Klaudijus Ptolomėjus ir kiti senovės romėnų autoriai. O Lietuvos vardas (Lituae) pirmą kartą paminėtas 1009 metų „Kvedlinburgo analuose“, pasakojant apie Brunono mirtį. Brunonas buvo vokiečių vienuolis, pasivadinęs Bonifacijumi. 1008 metais prūsai jį nužudė. Katalikų bažnyčia paskelbė jį šventuoju. Vakarų ir Vidurio Europos feoda-

Buvusi Tolminkiemio bažnyčia, dabar — memorialinis K. Donelaičio muziejus.

Esame žmonės

Ar yra pasaulyje kita šalis, kuri taip labai išneršta lietuvių, kaip Jungtinės Amerikos Valstijos? Gal dar bus, tačiau iki šiol tokios nėra. Prisimenu Čikagą. Didžiulis miestas. Nesinori jo dėti ant delno ir pernešti į kitą pasaulio kraštą — Amerika be Čikagos? Et, be jos ji daug ko esminio prarastų. Čia būdamas, jaučiau visos Amerikos sunkų plieninį svorį, jaučiau jos jėgą. Tik sunku buvo suvokti, kas perteikia tokį įspūdį. Net žemaugių namų, dažnokai aprūkusiose ir prišiukslintose gatvėse išgirdavau milžiniškos jėgos pulsavimą. Dabar, jau atitolus viešnagai, galvoju, kad šitas įspūdis išpraktituotas nelengvu prakaitu žmogaus, iš akmens ir geležies iškalusio tokią galingą jėgą.

Prieš Čikagą buvo dar San Franciskas, o po jos Niujorkas. Ten jau kitokis Amerikos pajautimas. Ten jau reikėjo, buvo poreikis galvoti apie kitokias žmogaus gyvenimo būsenas, o Čikagoje jis, darbininkas, panašus į kalvį — aprūkęs, suodinas, užgrūdintas ugnies ir sunkaus darbo.

Kaip trumpas akimirkos tos kelios Čikagoje praleistos dienos. Apie miestą daug rašė ir rašo. Po kelių dienų viešnagės net nekuku prisėsti prie didesnio rašinio. Pasakyk, kad, egi, žmonės, ir aš buvau Čikagoje — štai viskas! Tačiau per daug metų daug raštų persiunčiau adresu: „Vilnis“, 3116 So Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Adresatės namas senoviškai čikagiškias — pilkas, aprūkęs, vienišas ir belangis. Tvirtai pasodintas ant žemės, jis palipo du aukštus ir sustojo. Jau daug metų, kai jis čia. Ir daug metų čia buvo ruošiamas ir spausdinamas „Vilnis“ laikraštis.

Pastato viduje tamsoka ir toli girdėti, kaip nuaidi žingsniai. Vaikštinėjame neskubėdami. Klabinėjau vienas, kitas duris ir jaučiau, kokia nepatikima žmogaus atmintis. Įtikinėjau kitus, patys prisizadame ir tikrai atrodo, kad kitaip būti negalės, bet laikas ant pažadų sumeta dienas, metus ir, žiūrėk, atšalam, atauštam, atbunkam. Pirmajame aukšte, užėmę didžiulę patalpą, stovi didžiulės, galingos spaustuovės mašinos. Kažin kieno rūpesčiu, iš kur ir koku keliu jos čia atsirado? Amerikos lietuvių istorija dar neparašyta, kaip

ir šio pastato. Ir kol to nebus, nebus parašyta ir Lietuvos istorija. Ir manyčiau, kad joje ne tiek svarbu datos, o tas jautrus dvasinis gyvenimo alsavimas, kuomet žmogus jaučia, kad ir praeityje viskas kaip dabar: susitinki, sveikiniesi, šnekučiuojiesi. Atgimk, atmintie, knygose, teatrų scenose, dainose, regėjimuose. Atgimk! Tai labai svarbu. Tuomet gal ir šitas sunkus, belangis namas neatrodys toks vienišas ir ateisime čia pagyventi. Ne pavieniai, o visa tauta.

Jau ir Vilniaus saugyklose sukrauti „Vilnis“ komplektai užima didžiules rietuves. Iš jų daug kas prikelta, daugiau dar teks prikelti, tačiau jeigu tai darys tik istorikai, ai vis tiek neišvysime to gyvo regėjimo, kuomet po viena saule visi, kas gyveno ir kas gyvena.

Ųkart mes čia buvome trise. Buvau jauniausias. Dar čia išlikę kėdės, suolai, stalai, įvairiausi rakandai. Atrodo, laukia, kad atvykę iš tolimo savo krašto lietuviai, bent va šioje tuštumoje apsižvalgytų ir išsineštų atmintį. Bet ar ilgai lauks? Į antrą aukštą reikėjo pakilti mediniais laipteliais. Redaktorių laiptinė, — pasakė Stasys-Jonas. Jis sustojo prie jos ir buvo žilėsnis. Ir dar atsimeu, kaip labai įsiėdę į medį „Vilnis“ redaktorių žingsniai. Laiptai nubėgioti, nuvaikščioti ir saugo nutilusių žingsnių aidą. Juos nesunku išgirsti, atkartoti — reikėjo pastovėti čia su Stasiu-Jonu ir matyti, kaip neskubėdamas po ištuštėjusias patalpas vaikšto dar vienas „Vilnis“ žilagalvis, jos nūdieninis administratorius Julius Urbikas.

Bet atleiskite, žilagalviai! Atleiskite, kad kažkur čia parašiau, jog šitie namai tušti. Netušti. Jie pilni istorijos, žmonių likimų, gyvenimo. Ir kol mes nesužinosime, kada ir kas sėdėjo tose kėdėse, kada ir kas ejo po tas duris, kol neišgirsime šimtais tūkstančių balsų prakalbusios minios, tol patys būsime tušti, pasilikę ne tik be praeities, bet nenusipelnę net teisės savo pačių atminčiai.

Yra dar Lituonikos žemaugių pastatų gatvėje „Vilnis“ namai. Truputį atokiau — buvusioji Milda. Jau neabejoju, kad savo lemtyje abu šie pastatai bus labiausiai panašūs tuo, jog svečiui juose prakalbus lietuviškai, niekas

nemokės jam atsakyti. Ir tada jis suvoks: o juk — o viešpatie! — kokia puiki lietuviybė juose klesėjo. Tai buvo vis žmonės nuo žagrės, plūgo, iš kalvių, raštinių, net kunigų seminarijos. Jie rinkosi čia iš visos Lietuvos pakraščiu. Garbė jums, garsieji namai! Tačiau tik šių namų sienos temokės suprasti, apie ką mąsto ir kodėl toks liūdhas užklydėlis.

Paskui mes visi trys išėjome į gatvę. Turtinga Amerika. Ir ne tik automobiliais. Turtinga ji ir Lietuvos istorija. Tik kaip ją surinkti, sukrauti po šapelį į didelį kalną ir jo viršūnėje iškelti vėliavą. Kaip pastatyti ant jo varpinę, įkelti ten gaudulingą varpą ir išmokyti jį gauti naują laikmetį ir naują savęs supratimą? Kaip šiame negaillestingame ir tragiškame amžiuje suprasti, kad esame žmonės. Esame tie, kurie į nelaimės išiktą Armėniją iš visų kraštų ir luomų paskubėjo ne tik su materialine parama, bet ir savo krauju.

Pranas Karlonas

KOOPERATYVŲ NAUJIENOS

Vis dažniau į Vilniaus gatves ir priemiestinius maršrutus išvažiuoja autobusai, kuriuos vairuoja „Autobuso“ kooperatyvo vairuotojai. Jų paslaugomis gali naudotis tiek privatus asmenys, tiek organizacijos. Anksčiau sunkoka buvo privačiai nusisamdyti autobusą, dabar tai galima padaryti be vargo, pasinaudoti nauja paslauga.

Patogu, mažiau rūpesčių kurių šeimą aplanke sielvartas — kooperatyvas laiku ir prieinama kaina atsiųs laidotuvių dieną autobusą nuvežti palydą į kapines.

Ligi šiol unikalia veikla užsiėmė Vilniuje įsikūręs kooperatyvas „Logos“. Šis neformalus kolektyvas jungia sociologus ir psichologus, kurie emėsi opių klausimų. Sakysim, spręsti kolektyvuose demokratijos ir viešumo plėtojimo klausimas, išryškinti egzistuojančias problemas ir numatyti jų sprendimo kelius, sudaryti gamybines ir kūrybines grupes pagal psichologinį suderinamumą. Kol kas įmonių ir organizacijų — užsakovų pavadinimai neskelbiami, nes kruopščiam, atidžiam ir delikatišiam darbui reikia šiek tiek tokios inkognito skraistės.

Beje, Kaune ir Vilniuje įsikūrė

GAL GAUSIAU IR DAŽNIAU

Iš „Vagos“ ir „Vyturio“ leidyklų planų regi, jog užsienio lietuvių literatūros leidimas turi perspektyvų intensyvėti. Tam sudaro sąlygas ir kai kurie leidybinės struktūros pertvarkymai. Jeigu anksčiau tarytum „norma“ buvo išleisti „Vagai“ po vieną ar dvi išėviškias knygas per metus, tai dabar jų gerokai padaugės.

Aktyviau ir drąsiau siūlo savo kūrybą spausdinti Vilniuje patys išėivijos autoriai. Taip sudarytos knygos, pageidaujant A. Vaičiulaičiui, L. Dovydėnui, V. Bogutaitei ir kitiems. Jiems šį darbą realizuoti padeda Lietuvos literatai, kurie, derindami su autoriais, paruošia jų knygas leidybai. Tačiau dabar „Vaga“ siūlo ir patiems emigracijos autoriams sudaryti savo rinkinius, jeigu jiems tai patogiau ir jeigu jie šito nori. Šitaip, pavyzdžiui, pasiūlyta padaryti A. Nykai-Niliūnui, kai jisai kreipėsi laišku į „Vagą“, siūlydamas jai išleisti savo eilėraščių knygą. Tas pats būdas yra palankiausias ir tikslingiausias kitiems išėivijos autoriams, kurie norėtų išleisti savo knygas Vilniuje.

Galėjo susidaryti įspūdis, jog be Lietuvos autorių tautos buvo neįmanoma Vilniuje išleisti išėivio knygą. Juk taip išėjo A. Tulys, B. Ruša, V. Šlaitas, S. Santvaras, A. Gustaitis, V. Bogutaite, L. Dovydėnas ir kt. Bet tai daryta ne todėl, kad „taip reikėjo“, bet todėl, kad taip buvo patogiau. Įsivaizduokite: išėivijos rašytojui pačiam reikėjo paruošti rankraštį, jį atgabenti į Vilnių, bet vis tiek neįmanoma sekti visą leidybinį procesą. Tad ir daroma paprasčiau: autoriaus pasirinktas literatas pasiūlo turinį, suderina jį su užsienio lietuvių rašytoju ir toliau rūpinasi kūrybos perrašymu, atiduoda rankraštį, aiškinasi su leidykla visas redakcines problemas ir t. t.

Juk ir tiems autoriams, kurie patys sudarys savo knygas, nebus patogų paruošti patiems knygų rankraščius ir juos siųsti. Paprasčiau turbūt panaudoti pavadinimus, o patys eilėraščiai ar apsakymai perrašomi iš knygų Vilniuje, papildant kai ką atsiųstais rankraščiais. Tai, žinoma, irgi prisidėtų prie spartesnio išėiviskų knygų išleidimo Vilniuje.

Žinoma, mirusių rašytojų arba literatūrinio palikimo knygas dažniausiai teks ruošti Vilniuje, rūpintis tuo Lietuvos literatams. Kas gi kitas tai atliks?

O šiuo metu iš tikrųjų galima pajusti didesnę dėmesį išėiviskos literatūros leidybai: „Vagoje“, pavyzdžiui, ruošiamas ne po vieną, o po kelias ir daugiau užsienio lietuvių knygų. Štai, leidžiant V. Bogutaitės rinkinį, jau tariasi dėl A. Nykos-Niliūno knygos ir teiravausi, kam pasiūlyti naujas knygas — H. Nagiui ar L. Sutemai. Gal artėja tas metas, kai visa, kas geriausio išėiviskoje poezijoje, bus išspausdinta Lietuvoje. Patiems autoriams pageidaujant.

Vytautas Užgiris

kooperatyvų asociacijos, kurios plėtos bendrus kooperatinių kolektyvų projektus, rengs jiems kad-

rus, palaikys ryšius su užsieniu, skleis pažangią darbo patirtį, padės įsikurti ir pradėti funkcionuoti naujiems kooperatyvams. Vilniaus kooperatyvų asociacija vienu pirmųjų savo renginių planuoja kooperatyvų — asociacijos narių gaminių ir paslaugų parodą, pradėjo reklamuoti jų gaminius per masinės informacijos priemones.

Petras Valiukaitis

Vilnis, 1989 m. vasario 2 d.

Vilniaus gatvėmis ir Neries pakrantėmis dvylika nelengvų kilometrų maratonas gruodžio 25 d.

IŠ SAJŪDŽIO NOVELIŲ

Dideli įvykiai priekyje išrikiuoja garbingiausias tautos žmones. 1988 m. lapkričio 1 d. „Atgimimas“ rašė, kad „Mes puikiai suprantame Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo istoriškumą“. Po suvažiavimo tebuvo praėję vos kelios dienos ir atrodė, kad toks supratimas anksčiau pradeda protas. Tačiau LPS suvažiavimo istoriškumas pastebėtas reikšmingai. Per jausmų sukunkuliamumą, jų audringą proveržą buvo pajauta, kad kvėpuoti pasidarė lengviau.

Pirmajam LPS steigiamojo suvažiavimo posėdžiui pirmininkavo Meilė Lukšienė ir Justinas Marcinkevičius. Prieš didelę publiką prie nedidelio staliuko sėdėjo tik jiedu — žilagalvė moteris ir žilstantis vyras. Toks kuklumas neįprastas. O ant stalo tas kepalas duonos, visos Lietuvos ir žmogaus gyvenimo centras. Ir nors ateitis teisingai pasakos, kad pirmasis šame suvažiavime į jo delegatus pabilo Just. Marcinkevičius, tačiau mes čia drįstame pasakyti savaip. Poetas tik pirmiau už kitus pajuto, jog pirmiausiai reikia atsigręžti atgal ir iš ten parsikviesti tuos, kuriems tauta lemia ir pirmumą, ir gyvybingumą. Todėl V. Kudirkos „Tautiška giesmė“ kėlė suvažiavimo trispalvę, būrelis suvažiavimo pasiuntinių su gelėmis skubėjo į Rusų kapines pas Joną Basanavičių. Iš praeities atėjo ta ilga ilga tylos minutė, prisimenant stalinizmo aukas...

Plojimai salėje nuaidėjo neiškart. Ir neiškart juos pastebėjau. Gal todėl, kad mūsų žmonėms jie buvo įprasti, atkakliai lydėjo visus pusšimtį metų. Jau senokai žinojome, kad šitaip dažniau ne kažkas svarbaus atplokjama, o dažniau kažkas svarbaus nuplokjama. Tiesa, tokiam supratimui reikalinga patirtis ir žilas plaukas, o suvažiavime jaunos širdys gyvena išpūdžiu ir, duokdie, kad dėl to nereiktų nusivilti. Paskui, jau atidžiai perskaitydamas Just. Marcinkevičiaus įžanginę kalbą, supratau, kad toks jautrus, jaudulingas salės gyvenimas buvo labai natūralus. Juk pirmasis griausmingų plojimų potrukis atsirado tuomet, kai buvo pasakyta: „**Todėl ir esame čia, kad ištartume sau ir kitiems: toliau taip negali ir neturi būti!**“ (Just. Marcinkevičius).

Pabraukiu tuos žodžius, nes ti-Vilnis, 1989 m. vasario 2 d.

kiuos, kad jie dar bus reikalingi ateičiai. Nelengvoje dirvoje pasodinta Lietuva, ir gal tie žodžiai mums leis pasitikrinti, ar sąžiningi buvome, kuomet jiems taip audringai pritarėme.

Daug džiugaus pergyventa per tas dvi LPS steigiamojo suvažiavimo dienas. Tačiau taip būdavo ne visuomet. Kartais pasidarydavo niuru, negera, norėdavosi trenkti kumščiu į televizoriaus ekraną. Slėgdavo pragyventų metų beprasmybę. Buvo baisu dėl to, kad apytuščiai praėjo didelis žmonių gyvenimo gabalas. Iš ten, iš tų pragyventų metų prieš akis kilo baisūs kančių paveikslai, žmogaus užguitis. Ir nors žinojau, kad gyvenimas buvo galingesnis — jis kūrė, statė, darė ir padarė daug gero, bet kažkodėl tai neatrodė raišku ir reikalinga. Buvo supratimas, kad gyvenimas nebuvo pilnavertis, kad jame daug vaidybos ir ši nuotaika toli gražu ne džiaugsminga. „**Mūsųji, kaip ir kitos tautos, tapo istoriniame vyksme. Tame vyksme jina! gali ir išnykti, nes jina! kaip ir kiekviena kita, yra istorinė, ne amžinoji būtis. Jos išlikimo sargyboje todėl būtina budėti!**“

Taip apie tautą ir žmogaus pareigą jai parašė dr. Vytautas Vardys. Taigi reikia, būtina budėti. O argi anksčiau atrodė, kad nebūdime? Argi buvo bent mažytė abejonė, kad tauta gyvena ne pagal laimingiausių dėsnius? Et, gal kai kur, tačiau daugelio namuose augo ir brendo įsitikinimas, kad geriau net būti negali. O kad ten, tautos praityje, nemažai kraujo — argi verta stebėtis! Reikėjo pakovoti, laimėti. Tai juk būtinausia sąlyga, kad darbo žmogus prasigyventų, nusijuoktų, palydėtų vaikus į mokslus, į užtikrintą gyvenimą. Kad jis būtų laimingas, būtų tas, kuriam visas pasaulis pavydi.

Taip tikėjom. Ir būtent tokioms mintims dar norėjau būti ištikimas, kai laukiau šio suvažiavimo. Norėjau dar gyventi tuo seniai nusistovėjusiu gyvenimu, tačiau jau buvo vėlu — įvyko savotiška tragedija. Žingsniavau į priekį ir kartu jutau didžiulę jėgą, tempiančią atgal — ten, kur gražiausio sužydėjimo metai. Nesinori, oi, kaip nesinori, kad jie būtų numesti patvoryje ir palikti užaugti dilgelynu.

...Vėl seku suvažiavimo darbą. O ten Just. Marcinkevičius. Seni tie laikai, kuomet pirmą kartą sutikau šį žmogų literatūroje, o da-

Vakarų spauda Vilniaus kioskuose

Ir anksčiau Vilniaus ar kito Lietuvos miesto spaudos kioskuose žmonės galėjo įsigyti laikraštį arba žurnalą anglų, prancūzų, vokiečių, italų ar kuria nors kita užsienio kalba. Dažniausiai tai būdavo socialistinių kraštų arba užsienio valstybių komunistinė spauda. Tačiau Vakarų šalių buržuazinė spauda nebuvo ten platinama: ji pasiekdavo Lietuvos didžiulias bibliotekas, kur buvo laikoma specialiuose fonduose, kaip priešiška socializmui lektūra. Jau senokai girdėtos kalbos, jog toji spauda turi būti prieinama tam, kas jos geidžia, tačiau apie jos laisvą parduavinėjimą dar ir pagalvoti, atrodė, buvo sunkoka.

Viskas įvyko staiga ir labai paprastai. Vilniaus kioskuose pasirodė visas pluoštas Lietuvos skaitytojui nematytų laikraščių. Pirk, jeigu moki skaityti ir negaili pinigų. Laikraščiai kainuoja brangiai — ir po 80 kapeikų, ir po 1 rublį 20 kapeikų. Šiaip ar taip, o „Perгалės“ numerio kaina — 80 kapeikų, „Kultūros barų“ — 60 kapeikų, „Tiesa“ — 3 kapeikos ir pan. Be to, norint įsigyti Vakarų spaudą, reikia už ją mokėti valiuta, kurios nėra per daug. Suprantama, jog užversti ta spauda kioskų neįmanoma. Todėl „Sąjunginės spaudos“ respublikinės ir miesto organizacijos stengiasi, kad šie laikraščiai pirmiausia patektų ten, kur jie reikalingiausi: į bibliotekas, į su užsieniu bendraujančias žinybas ir pan.

Tačiau pati fakto esmė yra ta, jog Vilniaus kioske gali laisvai nusipirkti Vakarų „didlapi“. Tegul jame ir spausdinami antisocialistiniai straipsniai. O tai taip pat liudija didžiulius pasikeitimus gyvenime.

Tokiu būdu Vilniuje pasklido „The Times“, „Herald International Tribune“, „The Guardian“, „Die Zeit“, „Süddeutsche Zeitung“ ir kiti didieji užsienio laikraščiai. **Kazys Vilnietis**

bar jis sako: „Visų mūsų darbas, kūrybiškumas, susiklausymas ir kantrybė privalo prikelti ir išaugoti tai, kas dar gyva, įpusti tai, kas dar neužgesę — valstybėje, tautoje, žmoguje“.

Ir jam vėl ploja... Būtent turedamas galvoje šį žmogų, kiek anksčiau parašiau — dideli įvykiai priekyje išrikiuoja garbingiausias tautos žmones.

Pr. Sermukšnis

PEOPLE'S DAILY WORLD FORUMAS

Vasario 5 d. 2 val. popiet Essex Inn viešbučio salėje, 800 S. Michigan Ave., pažangių amerikiečių laikraštis „People's Daily World“ ruošia eilinį forumą, kuriame svarbiausiu kalbėtoju bus įžymus žurnalistas Carl Bloice, pastaruosius kelerius metus dirbęs Tarybų Sąjungoje laikraščio korespondentu.

Carl Bloice darbo reikalais yra išvažinėjęs skersai ir išilgai Tarybų Sąjungą, liudininkas įvykių, susijusių su prasidėjusia ir vykstančia pcrestroika, gerai susipažinęs su etninėmis problemomis pradedant Azerbaidžane ir baigiant Pabaltijo šalyse.

Įžanga į šį forumą \$3. Būkite laiku. **Rengėjai**

LAIŠKAI IR PARAMA

Gerbiamieji:

Sveikinu „Vilnies“ štabą su Naujaisiais metais, linkiu geriausios ištvermės ir sveikatos. Aš jau einu 95-uosius metus. Darbuojuos apie

namus, skaitau „Vilnij“ ir nekantriai laukiu kol ji ateina. Prie šio siunčiu \$35 čekį: \$15 už prenumeratos atnaujinimą, likusi \$20 auka laikraščio stiprinimui.

J. S. Garad
New Port Richey, Fl.

**Gerbiamojo „Vilnies“
Administracija:**

Siunčiu \$25 čekį. Už prenumeratą \$15 ir \$10 laikraščiu auka. Visiems linkiu gerų metų.

Sophie Baublis
Redondo Beach, Cal.

Gerbiamieji:

Linkiu Jums visiems džiaugsmingų ir laimingų Naujųjų metų. Už pavėlavimą atsiprašau. Neramus ir suserimęs išvykau į kitą kraštą, nes Marylande pergyvenau paslėptą nepasitenkinimą. Išvykau į Kaliforniją, bet ir ten man nepatiko. Prislėgtas iškeliavau į Alabamą. Nors ir Alabama manęs nejudina, bet čia būsiu ilgai. Laikraštį siųskite adre-

su... Esu skolingas už prenumeratą iki sausio 1990 metų. Kadangi už prenumeratą mokama iš anksto, o noriu būti ir toliau laikraščio skaitytoju, štai \$50 čekis.

John A. Adler
Mobile, Ala.

**Gerbiamoji „Vilnies“
Administracija:**

Siunčiu \$30 čekį atnaujindamas „Vilnies“ prenumeratą 1989-iesiems metams. Kas virš metinės prenumeratos, bus laikraščiu parama.

Mary Raila
Hemet, Cal.

Gerbiamoji „Vilnies“ Redakcija:

Pasiunčiu \$35. Tai bus už prenumeratą ir \$20 auka. Linkiu Jums daug sveikatos ir ilgo amžiaus. Jus gerbianti.

Ana Babarskas
Kalamazoo, Mich.

Enclosed please find a check for \$25.00 — \$15.00 for subscription and \$10.00 — donation.

Anna Yunduc
Penbroke Pines, Fla.

ATSISVEIKINOME DAR SU VIENA VETERANE

Sausio 21 dieną Ridge Funeral Home, 6624 W. Archer, aidint šermeninėje Giedraitienės atliekamoms laidotuvių dainoms ir po Mat Batučio kalbos prie karsto, Čikagos lietuviai pažangiečiai, daugiausia jaunosios kartos, atsisveikinome su laikraščio "Vilnius" aktyvistų veterane Anna Jacobs — Jokubauskiene ir palydėjom į Tautines kapines, kur jos kūnas kape gulės amžinai šioje svečių žemėje.

Anna Jokubauskienė mirė sulaukusi 98 metų, kilusi Lietuvoje iš Kvedarnos, augusi gausioje Briedaičių šeimoje vyriausiąja dukterimi tarp 6 sesučių ir 6 brolių.

Sulaukusi 17 metų Anna emigravo į JAV ir atvyko čia į Amerikos plieno pramonės centrą Pitsburgą. Sunkus buvo mergaitei gyvenimas Lietuvoje, nelengvesnis ir čia be kalbos, be amato jaunai imigrantei. Po metų kitų Anna čia Pitsburge susipažino su šauniu jaunuoliu lietuviu Juozu Jokubausku ir 1912 metų rugsėjo 26 d. išteko už jo. Tarytum gyvenk ir norėk, džiaukis atsiradusiais sūneliais. Bet štai, Anną užgulė baisus širdies skausmas — susirgo nepagydoma liga jos sesutė Mary, palikdama Annai auginti savo tris mažamečius.

Sumažėjus Pitsburge darbams, Jokubauskai su pulku vaikų 1923 metais išvyko į Čikagą ieškoti sotesnio gyvenimo ir čia įsikūrė visam gyvenimui. Tada laikraštis "Vilnius" buvo vos trijų metų amžiaus, pažangesniems miesto lietuviams buvo pats darbymetis laikraštį paversti dienraščiu. Juozas ir Anna Jokubauskai, nors prislėgti vaikų auginimu, irgi metėsi visa esybe į laikraščio aktyvistų darbą. Ypač daug pastangų darė laikraščio stiprinimui Anna Jokubauskienė. Nekalbant apie jos aktyvų dalyvavimą laikraščio vajuose, nebūdavo to "Vilnius" parengimo, pikniko bei sambūvio, kad A. Jokubauskienė nebūtų jame dirbusi, pardavinėjusi bilietus, raginusi užsiprenumeruoti laišči. Ir taip per visą gyvenimą, iki sulaukė senatvės. O kiek dar priklausė ir veikė įvairiose lietuviškose organizacijose, klubuose! Visur ir visada ji būdavo pakilia nuotaika, draugiška, šncki, žmogui atvira širdimi.

Kilniausias jos charakterio bruožas buvo — meilė jaunimui. Ji juo rūpindavosi, padedavo kiek išgalėdama. Jos namų durys visuomet būdavo atviros jaunimui susirinkti, pavakaroti, pažaisti... Pracito karo metais, kai nemaža pažangiečių jaunimo buvo šaukiami į karą, beveik visų išleistuvės būda-

— General Accounting Office pranešimu, prez. Reagan politika Nikaragvos ir Panamos atžvilgiu nusivariusi nuo koto...

— Daugiau kaip 5,000 Paragvajaus policininkų susidorojo su demonstracija, skirta Žmogaus teisių deklaracijos 40-mečiui paminėti. Sostinė Asuncion atrodė tarsi karo

— Jungtinių Tautų Vaikų fondo duomenimis, prasiskolinuosiose ekonominiai neišsivysčiusiose šalyse nuo skurdaus gyvenimo praėjusiais metais mirė daugiau kaip 500,000 vaikų.

8

Anna Jacobs (Jokubauskienė)

vo Annos Jokubauskienės namuose. Motinišką savo širdį ji turėjo atidavusi labiausiai savo vaikų ir sesers dukters našlaitės Valerijos auklėjimui, kad jie išaugtų dorais, reikalingais visuomenei. Šiandien nė vienas jaunesniosios kartos pažangietis negali pamiršti jos velionio sūnaus Frank, artimai bendrauja su antruoju sūnumi Albertu. Našlaitę Valeriją Jokubauskienė paruošė pažangių lietuvių saviškai muzike bei chorų mokytoja.

Vargu ar kas yra matęs, kad A. Jokubauskienė ko nors neveiktų, nebūtų užsiėmusi. Vasaros metu atliekamu laiku maloniausias jos užsiėmimas būdavo triūsti darže ir kaimynus bei pažįstamus apdovanoti savo augintomis daržovėmis. Žiemą maloniausia jai būdavo siuvinėti, ypač vaikams žaisliukus, lėlytes ir padėvanoti našlaitėms bei neturtingiems vaikams. 1972 metais, nors jau sulaukusi metų, įvairiausių žaislelių ir lėlyčių prisiuvinėjo daugiau kaip 1,000. Ir visa tai per Kalėdas dovanavo Palatine atsilikusiu (retarded) vaikų prieglaudai, Salvation Army globojamiems vaikams, netgi pasiuntė Birmingham, Alabama, beturčiams vaikams.

Kaip visi mes, taip ir Anna Jokubauskienė yra turėjusi skaudžių pergyvenimų. Skaudu jai buvo pergyventi sesers apsirgimą nepagydoma liga, dar skaudžiau, kai 1972 metais mirė jos mylimas vyras Juozas, skaudžiausia buvo, kai mirė sūnus Frank, išgarsėjęs tarp lietuvių kaip šaunus saviveiklininkas, nepavaduojamas solistas, aktorius statant operetes. Dėl ekonominių nepriteklių irgi yra turėjusi sunkių valandų, ypač ekonominės depresijos metais auginant vaikus. Tačiau vargu ar kas yra girdėjęs ją aimanuojant. Džiaugdavosi moteris, kad sūnus eina į high school, Valerijai yra pianinas.

Ilgai, o ilgai ne tik jos artimieji, bet ir visi ją pažinoję jos nepamirš, minės jos vardą, lankys Tautinėse kapinėse jos kapą.

J. Žaliukas

SVEIKINA LAISVIEČIUS

Mielos Nellie Ventiene, Aldona Katiniene, Nellie Bukniene, Amelija Juskovic ir kiti Niujorko laisviečiai, sveikiname Jus "Tiesos" laikraščio žurnalistų ir skaitytojų vardu su Naujametinėmis šventėmis. Linkime sveikatos, išvermės, laimės Naujais metais.

Su gilia pagarba tariame Jums padėką už nenuilstamą ilgametę veiklą priartinant išeiviją prie Tėvynės Lietuvos.

Redaktorius Mindaugas Barysas, Vilius Kavaliauskas, Albertas Laurinčiukas

NELAIMĖ SEKĖ NEMALONUMAS

Kaip žinia, P. Malinauskierę ištiko nelaimė — sproguos televizoriui kilo gaisras, bute suskrudino viską, netgi asbesto plytelėmis klotas virtuvės grindis. Apdraudęs kompanija nuo gaisro bando viską atstatyti. Tačiau prašosi klausimas ar atstatys viską kaip buvo. Apdraudęs darbininkai vykdo darbus, bet vėžio spartumu. Jau du mėnesiai kaip dirba, bet kada baigs, vargu pasakyti.

Ugniagesiams užgesinus gaisrą ir ištrupinus langus, P. Malinauskienė prisiglaudė gyventi pas savo draugę Martą Daraškiene. Dar jai nesušilus kojų pas draugę, Martą Daraškiene ištiko širdies priepuolis ir skubiai buvo nugabenta į švento Kryžiaus ligoninę. P. Malinauskienė pasilikus vienai gyventi svetimame bute, be abejo, nekoks malonumas. Nežiūrint kad beveik kasdien lanko draugę ligoninėje, bet vistiek vienatvė tarp svetimų sienų. O, be to, dar rūpestis, nes vargiai draugė begrįš iš ligoninės.

MIRĖ VALTERIS KERSULIS

Sausio 19 d. New Yorke mirė uolus laisvietis, pažangios lietuviškos spaudos rėmėjas, aktyvus organizacijų darbuotojas Valteris Keršulis, sulaukęs 92 metų.

V. Keršulis, nors buvo pasiturintis žmogus, bet sulaukęs senatvės nepavydėtinais kentėjo. Prieš kelerius metus jis neteko regėjimo. Kadangi buvo našlys ir neturėjo šeimos, buvo prižiūrimas svetimų, nuolatinais prižiūrimas kaimynės, gyvenusios greta.

V. Keršulis laisviečiams New Yorke buvo nepavaduojamas žmogus ir dėl to, kad gražios rezidencijos nedideliame parke vasaros metu vykdavo kai kurių mažesnių organizacijų narių susirinkimai, nedideli piknikai ir šiaip pobūviai susitikti vieniems su kitais.

Velionis buvo ir "Vilnius" dosnus rėmėjas. Plačiau apie jį bus sekancioje "Vilnius" laidoje. J. Ž.

Pasak gydytojų ir slaugių, pusė jos širdies paralyžuota, jeigu nemiršta, tai todėl, kad gyvybę palaiko mašinos. Kaimynas

MIRUS ANNAI JACOBS — JOKUBAUSKIENEI

(Chicago, Ill.)

Reiškiame gilią užuojautą velionės sūnui Albert, jo žmonai Anna, mirusio sūnaus Frank našlei Olgai, anūkam Raymond, Wayne, Frank J. ir keturiems proanūkiams, seserėčioms Valerijai Urbikas ir jos vyrui Tony, Lillian Reller ir jos vyrui Ernest, kitiems artimiesiems, draugams ir pažįstamiems.

A. VAITKUS
J. SAVELJEVA
N. DE SCHAAP
S. CHAPAS
J. FEIZA
A. ANTONOWITZ
N. O'BRIEN
B. ir A. DARGIS
J. VESELY
F. ir B. SALEM
A. KRISIKEN
E. ir F. JORDAN
R. ir T. ZEBRAITIS
I. MADER
Dr. A. PRUSIS

F. VAITKUS
L. DE SCHAAP
A. CHAPAS
A. PAULIUKAS
A. LITVINAS
J. GIZEVICH
B. ir N. SPROESSER
W. SLENCH
D. VESELY
E. ir R. WHITE
V. ir R. JANKEL
E. ir G. BROWER
A. ir T. GUZAUSKAS
B. (MITCHUL) SZOT
AGNES PRUSIS
K. AINORIS

DOMAS, ADA, VYTAS ir NIDA MISULIAI

MIRUS ANNAI JACOBS — JOKUBAUSKIENEI

(Chicago, Ill.)

Reiškiame gilią užuojautą velionės sūnui Albert Jacobs, jo žmonai Anna, mirusio sūnaus Frank našlei Olgai, anūkam Raymond, Wayne, Frank Jr. ir keturiems proanūkiams, seserėčioms Valerijai Urbikas ir jos vyrui Tony, Lillian Roller ir jos vyrui Ernest bei kitiems artimiesiems, draugams ir pažįstamiems.

MARY ir JULIUS URBIKAI
Chicago, Ill.

MIRUS ANNAI JACOBS — JOKUBAUSKIENEI

(Chicago, Ill.)

Reiškiame gilią užuojautą velionės sūnui Albert, jo žmonai Anna, mirusio sūnaus Frank našlei Olgai, anūkam Raymond, Wayne, Frank J. ir keturiems proanūkiams, seserėčioms Valerijai Urbikas ir jos vyrui Tony, Lillian Reller ir jos vyrui Ernest, kitiems artimiesiems, draugams ir pažįstamiems.

ANNA ir STASYS J. JOKUBKOS

Vilnis, 1989 m. vasario 2 d.